OPTIMISTEN
MIDTDJURS

Nyt og gammelt for pensionister og efterlønsmodtagere i Midtdjurs kommune

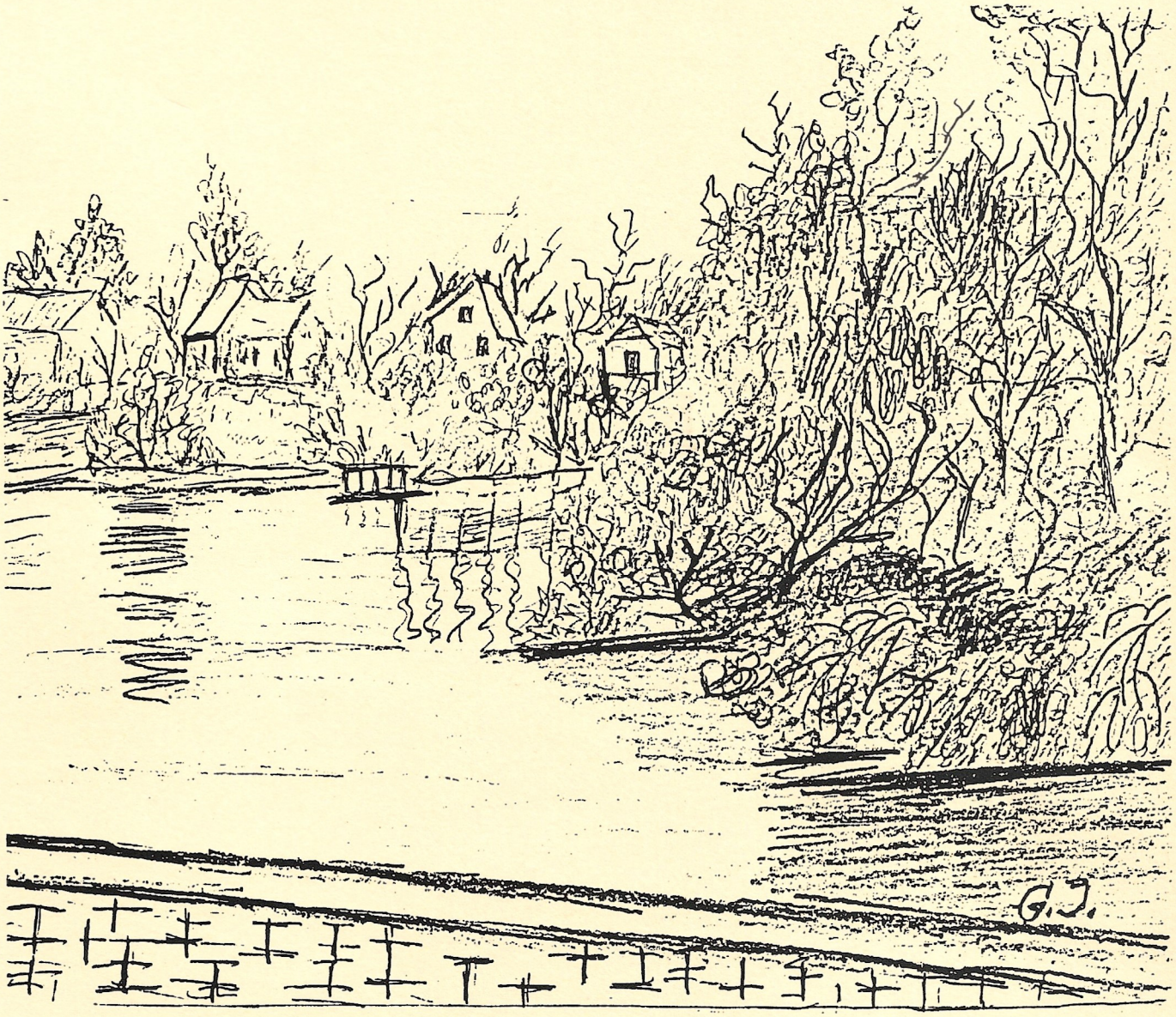

7. ÅRGANG ¤ 1993 ¤ NR. 4

SPONSORER

BRUNMOSEVEJENS KIOSK, PINDSTRUP

F.BAATRUP-PEDERSEN, KOLIND

DEN DANSKE BANK, KOLIND

DJURSLANDS BANK, RYOMGÅRD AFD.

FREKA TRYK, KOLIND

KOLIND DYRLÆGERNE &
MIDTDJURS DYREKLINIK

M.GAARSTED, KOLIND TRIKOTAGEFORRETNING

MØLLERS K-MARKED, KOLIND

KOLIND TAPET- & FARVEHANDEL

VOGNMAND JØRGEN KRUSE, PINDSTRUP

LÆGE E.WRAAE, RYOMGÅRD

LÆGE JØRGEN ZEDERKOF, RYOMGÅRD

LÆGE P. KRAUNSØE, NIMTOFTE

LÆGE OLE MØLLER JENSEN, KOLIND

LÆGE THORKILD BOA, KOLIND

ARNE NIELSEN, NIMTOFTE

MARGRETHE OG JOHS.F.la COURS FOND

KOLIND OG OMEGNS PENSIONISTFORENING

MARIE MAGDALENE-KOED PENSIONISTFORENING

PINDSTRUP OG OMEGNS PENSIONISTFORENING

KEISER SKO, KOLIND

FRISØR H.H.SCHMIDT, KOLIND

Artikler og lign., som ønskes optaget i næste nr. af OPTIMISTEN, bedes sendt til J.Sejer,Toftevej 15, Pindstrup, 8550 Ryomgård, eller H.Lindeberg Madsen, Marienhoffvej 9, 8550 Ryomgård, senest 3.januar 1994.

Optimisten Midtdjurs

Selvejende blad
Bugtrupvej 16 . 8560 Kolind

Udkommer 4 gange årligt

Ansvarshavende redaktion

J.Sejer, Toftevej 15,
Pindstrup, 8550 Ryomgård,
tlf. 86 39 61 95
H.Lindeberg Madsen,
Marienhoffvej 9,
8550 Ryomgård, tlf.86 39 41 96

Bestyrelse

Christian Andersen, formand,
Vestergade 1o2, 8550 Ryomgård
tlf. 86 39 43 23
Christa Rasmussen, kasserer,
Kirkevej 14, Pindstrup,
8550 Ryomgård, tlf.86 39 60 76
J.Sejer
H.Lindeberg Madsen
Johannes Rasmussen
Svend Andersen
Gudrun Thomsen

Suppleanter

Aage Jensen
Laurids Kristensen
Bodil Holmark

Revision

Henning Eriksen
Ruth Lindeberg Madsen

Faste medarbejdere

Ruth Lindeberg Madsen
Jenny Soelberg
Gudrun Thomsen
Bodil Holmark
Carl Clausen
Christa Rasmussen
Johannes Rasmussen
Aage Kjær Andersen
Svend Andersen
Aage Jensen
Karla Larsen
Laurids Kristensen
Ruth Kirkegaard

Forside. Gertrud Jacobsen

Opsætning og layout:
Sættergruppen

Oplag: 1550 eksp.

Tryk. Freka Offset/
Ryomgård Bogtryk

Så gik den sommer -

og den kan vi vel betegne som den ægte danske sommer, der går og kommer.

Dog har vi haft mange gode og sommerfyldte dage, hvor vi kunne nyde livet og solen, både herhjemme i haven, samt ude ved skov og strand og eventuelt på rejser og andet samvær.

Naturen omkring os har sjældent været skønnere. Selv nu, da det lider mod efterår, står alt, lige fra store træer til de mindste blomsterplanter i fuld flor.

Vender vi derimod blikket ud mod dele af den øvrige verden, er det et helt andet indtryk af den derværende menneskelige tilværelse, der viser sig. Nationer af forskellige livssyn både nationalt, politisk og religiøst har oparbejdet et had, som forårsager et inferno af krig, mord og ødelæggelse af alt, hvad der i en mangeårig fredelig tilværelse er opbygget samt jaget tusinder af mennesker på flugt til andre lande med en del kaos tilfølge.

Nå, lad os nu ikke male det hele sort, men håbe, de atter forsones, og at vi må undgå at få noget sådant på nært hold.

Vi ældre har jo nu mulighed for at foretage rejser til den endnu fredelige del af verden, hvad ikke var muligt i vor generation, netop på grund af krige, kriser og økonomisk formåen. Vi klarer os nu uden egentlig kamp for tilværelsen. Vore krav er ret minimale, da vi i vor tid lærte at afstå fra, hvad der ikke var midler til.

Det lakker nu mod slutningen af året, og dette nr. af "Optimisten" er det sidste i denne årgang. Vi kan meddele, at alt her på tilblivelsesstedet har gået godt og gnidningsfrit i det forløbne år. Vi kunne dog ønske lidt flere indlæg fra vore læsere. Skriv om jeres sysler, oplevelser, såvel muntre som seriøse, jeres syn på fortid og nutid o.s.v.

Vi modtager gerne alle arter og er til hjælp, hvis det kniber med udformningen.

Der skal herfra lyde en tak til alle læsere, samt alle, som på en eller anden måde har bidraget til gode for "Optimisten" Midtdjurs.

Med hilsen

Redaktionen

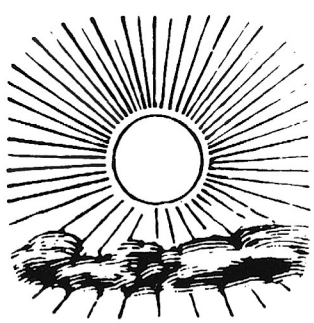

Vognmand Uffe Vinter
Højsletvej 11 . 8560 Kolind
Tlf. 86 39 20 96 - Biltlf. 30 81 69 96

IMERCO
KOLIND ISENKRAM
8560 KOLIND

Miljø-program
Beton-element-tanke til mange formål!

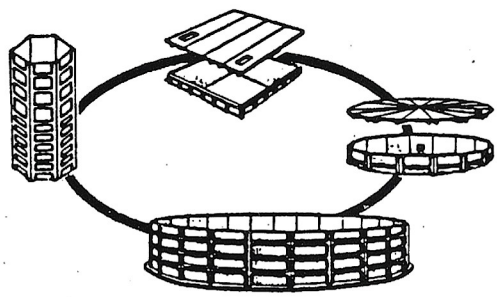

PERSTRUP EUROC
VEST: 86 36 32 00
Kringlen 4-6, 8560 Kolind
(salg og produktion)
ØST: 53 72 65 70
Toldbodgade 17, Næstved
(salg)

Helse- og Fodklinikken
Lægeexam. fodspecialist
Ilse Schakow
Mårupvej 24 . 8560 Kolind
Tlf. 86 39 11 37
Tidsbestilling:
Mandag - fredag kl. 08.00-10.00
Behandling også i hjemmet

Kolind Boghandel
ApS . Bredgade 20 . 8560 Kolind . Tlf. 86 39 20 77

KT Kolind Tømmerhandel A/S
Tlf. 86 39 10 33

Revisionsfirmaet Bo Hansen ApS
Registreret revisor FRR Tommy Larsen HDR
Støvbogaard, Nødagervej 33, Kolind
Tlf. 86 39 23 00 · Fax. 86 39 23 02

Drasbeks Hotel
Telefon 86 39 10 34 . 8560 Kolind

Kolind Døgnbutik & Grill
Bredgade 26 . 8560 Kolind
Telefon 86 39 16 53

JONNAs EJENDOMSHANDEL
Privat: Vesterågade 38
Søndergade 8 . 8560 Kolind . lukket tirsdag
Telefon 86 39 21 47 . efter kl. 18: 86 39 24 74
Fax 86 39 24 80

MALERMESTER
BO CHRISTENSEN
Højsletvej 14 . 8560 Kolind
TLF. 86 39 19 43

Vær en rigtig bedstefar og bedstemor!

Jesus siger et sted:"I er jordens salt, I er verdens lys!" Og i første omgang til er det disciplene, han taler til. Men i næste omgang så er det os. Som kristne står vi nemlig i sådan en lidt underlig dobbeltposition, vi skal nemlig være det, vi er.
Hvordan skal jeg nu forklare det? Ja, f.eks. hedder det hos Johannes:"Når nu Sønnen, altså Jesus Kristus, har frigjort jer, så vær da også frie, lad jer ikke påny binde i trældoms lænker, men vær virkelig frie".
Skyldfølelse, magtesløshed, dødsangst, magter, der vil tynge os til jorden og lamme os i frygt, dem har Jesus gjort os frie af. Og så skal vi da også vide os frie, tage den frihed til os, handle, tænke og tro ud fra den. Sådan er det med alt det, vi møder i kristendommen: der er noget vi er, og det skal vi så samtidig stile efter at blive.
Det lyder selvmodsigende, men hvis vi fundere lidt over det, så tror jeg godt, vi fornemmer, hvad der menes. Det er som et morgengry: det er allerede dag og endnu ikke helt lyst. "Vågnende jeg ser de døde- i en påskemorgenrøde" siger Grundtvig. Dér på grænsen mellem søvn og vågen, ja, der ser vi nogle gange tingene helt intuitivt, klarere end ved højlys dag.
"I er verdens lys"- det er en udnævnelse, en velsignelse der lægges på os, så skal vi da også virke som lys her i verden. Og jeg føler, at det næsten er mere tiltrængt idag end nogensinde før. Mange danskere føler nemlig, at det dér med kristentro, det er så privat, at de ikke engang vil vise andre det ved så meget som at gå i kirke. Nej, de går derhjemme er lige gode kristne af den grund. Og ingen får noget at vide, det må helst hverken kunne ses eller mærkes-og tilsidst- ja, så er der måske heller ikke noget, andet end et stort hul, der så kan fyldes op af al mulig overtro.
Det er underligt at rejse rundt i verden og så - i nærmest i alle andre lande end lige Danmark - at se og opleve ganske almindelige menensker have troen med som en helt naturlig del af deres hverdag. "Det er sikkert bare overflade og vane" tænker vi måske. Og hvorfor skulle de da også være anderledes indrettet end vi, de har jo også travlt med alt mulig andet, men troens vane og rutine er der ikke noget ondt i, for når stunden er der til at gå lidt dybere, så er der jo også en ramme at modtage og opleve den i. Så behøver

fortsættes side 6

fortsat fra side 5

man ikke blive helt hjælpeløs og købe parabol-antenne eller gå til lægen og få nervepiller.
Det er underligt at se præsidenten for millioner af amerikanere slutte sine taler med ordene:"Må Gud velsigne jer"."Nå, det er sikkert bare noget han siger for at få stemmer!" Ja, men det kunne jo også være, manden mente det? Hvorfor skal det gøres til ingenting? Er det fordi vi føler os for kloge? for belæste, eller måske fordi vi inderst inde føler os forlegne?
Men "man tænder ikke et lys og sætter det under en skæppe, men på en lysestage, så det skinner for alle dem, som er i huset. Således skal jeres lys skinne for menneskene."siger Jesus.
"Jamen, jeg er da ikke noget lys" tænker vi så, jeg skal ikke nyde noget af at stille mig op, det er slet ikke mig. Det må der være andre, der er bedre til end mig.
Forkert: Ligemeget hvor dumme eller kloge vi er i verdens og vores egne øjne, så er vi verdens lys, og så skal vi da også holde op med den forlorne beskedenhed. Det kan da godt være, at der er forskel på lys, men skinne gør de allesammen. Jeg ved, at disciplene var ganske almindelig skrøbelige mennesker, de var hverken dummere eller klogere end vi andre. Og Verdens lys og Jordens salt, det var jo ikke noget, de var i sig selv, men det var de, fordi de kom tæt på Jesus Kristus. Og ordene fra ham, både de skrappe og afslørende ord, der sved som salt i et sår, og de omsorgsfulde og kærlige ord, der fik deres ansigter til at lyse op, ja, alt det, han sagde, strømmede igennem dem, og blev til det, de levede og tilsidst døde på. Deres liv fangede og genspejlede lyset fra ham - og på den måde blev de en slags lys og salt for os.

At være lys og salt- det er at være vidne om Gud. Kaj Munk fortæller, at hans største vidne, det var hans egen mor, der lærte ham Fadervor og ellers som almindelig husmandskone levede et liv i tro og tillid. Har ikke både forældre og bedsteforældre en opgave der? At bære Vidnesbyrd, det lyder så bombastisk, men det er vel ikke altid ordene, det kommer an på. Det kan måske også være måden at være på, berørtheden af noget som ikke ses.
Det er ikke altid, det er guld og glimmer og de store overtalelsesevner, der taler stærkest. Nogle gange er det snarere det, at der er noget troværdigt ved dem, der giver det videre.
Troen kommer af det, som høres, siger Paulus. Hvordan skal et menneske egentlig nogensinde få nogen anelse om, hvilke kræfter og ressourcer, der er gemt i kristentroen, hvis ingen i dets omgivelser og ingen af de mennesker, det kender og sætter pris på, vover at fortælle noget om det? Måske er det derfor, så mange idag står aldeles fremmed overfor kirke og kristendom. Der er

sket et traditionstab, man oplever det ikke længere som en levende realitet. Det er blevet til hjernespind. Noget der forbeholdes nogle få, professionelle og anderledes mennesker.
Men kristentro er jo ikke et teoretisk budskab, der er isoleret fra menneskers liv og hverdag. Vi står derimod med et budskab, der er kommet til os fra andre mennesker, mennesker for hvem kristendommen på en eller anden måde hører med til deres tilværelse. Og møder vi ikke sådanne mennesker, hvordan kan vi så få en idé om, hvordan det er?
Den danske forfatter Søren Kirkegård sagde engang, at når han troede på Gud, så var det fordi hans far havde sagt ham det. Idag siger konfirmanderne:"Det lyder godt, det du siger, Præst, men når vi aldrig har lært at regne det for nogen ting, så er det svært pludselig at skulle til det."
Fortæl, så vi lærer at regne det.

Anne Kirstine Dahm.

Maarup eller Maars Torp

Går man gamle skrifter igennem, synes det, som om Junker Jens Maar har givet landsbyen navnet. Det ser samtidig ud, som om han har boet på stedet.

En af de ting, man studerer, er, hvor mange der har boet i deres huse. Man kan udrede, at der en overgang boede 207 personer fordelt på 45 familier i det samlede område.

Duperet af jord og bygningers standard var man ikke. Det fremgik tydeligt, at ejendommenes vedligeholdelse var mådeholden. Også det samme trøstesløse billede ser vi over jordens beskaffenhed. Endda kunne man notere, at det hele var det ringeste i sognet.

Lige uden for byen mod nordvest fandt man Maarup vandmølle. Det uheldige var, at der ind i mellem var for lidt vand i bækken. Vandrer vi mod vest, fandtes Maarupvad kro. En god kro med god næring som mange rejsende ofte benyttede. Derudover havde kromanden stor fortjeneste ved salg på markeder.
Byens dengang største gård var Knudstrupgaard, som formentlig er en gammel Junkergård. Skeldrupgårdene er efter notaterne udflyttergårde. I øvrigt var den sidste gård faktisk den, der er beliggende ved Ilbjeg. Her finder vi også et anseligt og højt stenalter fra det vi kalder Hedenold. Ser vi på dette store monument, kan vi se, at der på 5 store opretstående stene er lagt en kæmpesten som overligger. Nok er jorden indenfor måske lavere, men stenene er så høje, at et menneske kan stå oprejst. Hele arrangementet blev af almuen benævnt Alter Mejlkirken. Det er ikke muligt at stedfæste kirken. Det kan ved kristendommens indførelse være et minde om en evt. tidligere offerplads. At man brugte dette erindringssystem viser de mange og som oftest velbevarede gravkamre i nærheden af Mejlkirken.
Vi kan slutte denne lille vandring omkring Maarup som et stort tegn på, at denne egn har været stærkt beboet. Selvsagt viser nutiden et helt andet billede. Det er netop dette system, fremtiden bygger på.
Vi lærer ved oldtidsture, at ingen på noget tidspunkt har været sig selv nok.

Med venlig hilsen
K. W. Knudsen
Nødager

Orientering om skattereformen

Folketinget har vedtaget en skattereform, der træder i kraft den 1.januar 1994.
Skattereformen vil give økonomisk lettelse til langt de fleste pensionister. Det sker, ved at **de almindelige skatteregler også kommer til at gælde for pensionister samtidig med, at de sociale pensioner forhøjes.**
Pensionister vil på den måde få samme skattemæssige vilkår, og hermed samme lettelser, som andre skatteydere.
Det har også været afgørende skattemæssigt at ligestille pensionisterne indbyrdes. Det sker ved, at personfradraget fremover er ens for alle, uanset indkomst og ægteskabelige forhold.
Fra 1.januar 1994 er personfradraget kr. 29.300,- for alle, der er 18 år og derover. Dette personfradrag gælder altså også for pensionister. **Nedsættelsen af personfradraget medfører, at pensionister fremover kommer til at betale skat.**

Forhøjelse af pensionerne
Nedsættelsen af personfradraget, så det svarer til andre skatteyderes fradrag, betyder ikke, at Deres pension efter skat bliver mindre. Det skyldes, at de sociale pensioner samtidig bliver forhøjet.
Se de nye takster på næste side.

Reelt enlige pensionister
Reelt enlige pensionister, eller pensionister der er omfattet af overgangsordningen, får **et særligt pensionstillæg på kr. 24.468,- i 1994.** Dette tillæg indtægtsreguleres ikke.
Reelt enlige er personer, som ikke er samlevende.
Det særlige pensionstillæg til reelt enlige pensionister skal kompensere for, at der ikke længere er et særligt forhøjet personfradrag for enlige pensionister
Ugifte, der bor sammen, har således ikke ret til det særlige tillæg til reelt enlige.
Ugifte anses kun for reelt enlige, hvis de ikke lever i et ægteskabslignende forhold.

Yderligere information
Hvis De har spørgspål om Deres sociale pension, boligstøtte eller skat, kan De altid rette henvendelse til Skattevæsenet eller Pensionskontoret.
Skattevæsenet holder åbent **lørdag den 9.oktober kl. 10.00 til 14.00,** hvor man kan hjælpe Dem med at regne Deres skat ud.- Samtidig vil vi være til stede fra Pensions- og Boligstøttekontoret, hvis De har spørgsmål om beregningen for 1994.

Med venlig hilsen
Marna Obsen Inge Slot

Statstilskud til energibesparende foranstaltninger i pensionisters boliger

Der er nu mulighed for pensionister, der modtager varmetillæg, at opnå tilskud (max. 25.000) til energibesparende foranstaltninger i egen bolig, leje- eller andelsbolig.

Tilskud ydes til f. eks. isoleringsarbejder af ydervægge, lofter, gulve, varmtvandsbeholder, etablering af fortsatsruder, termostatventiler eller andre foranstaltninger, som anbefales af en energikonsulent.

Ansøgning om tilskud skal sendes til Midtdjurs kommune, og arbejdet må ikke være påbegyndt, før tilsagnet er meddelt.

Du er velkommen til at ringe til Midtdjurs Kommune på telf. 86 39 24 22, lokal 204 for nærmere oplysninger.

Til OPTIMISTEN

Først en hjertelig tak for bladet. Vi glæder os til at læse det gode interessante indhold.

En personlig tak til Ringparken for det arbejde, der gøres, for at gudstjenester og sangeftermiddage kan blive holdt. Os, der er pensionister, trænger til at høre Ordet om igen. Det har jo været os en trøst og hjælp hele livet. Dette at besøge enlige ældre, giver indhold i tilværelsen - at komme væk fra at tænke så meget på sig selv, men tænke på, hvem jeg kan glæde i dag med et besøg.

Skriver nogle vers af.

Dig holder jeg af, du gamle tjørn,
der står ved vejen så ene
og skygger over de legende børn
med din krones knudrende grene.

Du blomstrer ikke - din sommerdragt
har stormem og tiden jo ødelagt.
Og sådan går det, vi ældes,
og så kommer en dag, da vi fældes.

Men det er kun lidt, vi gamle formår,
vi to - vi har nu haft den lykke,
at de, hvem stormen har været hård,
de giver den bredeste skygge.

Og den, som rankest ad vejen går,
når regnen pisker, han nok forstår,
at den, der er gammel og kroget,
kan stundom bruges til noget.

Vi har mange gode minder at se tilbage på, men sygdom er svær at tænke på, og der er så mange af dem, vi har haft rt rigt fællesskab med, som er båret til graven, men vi må sige:

Tab ikke modet, du kære,
for da er det dyreste tabt,
for Gud har en lektie at lære
hver eneste barn, han har skabt.

Vores yngste datter og svigersøn + 3 børn skal flyve til Tanzania den 1.september. Der skal være udsendlsesfest for dem i Bording på søndag. De skal lære dem flere gode sange og musik. Her i Danmark med de mange kirker har vi jo så stor en sangskat, vi kan synge og høre i kirke og radio.

Nu takker alle Gud
med hjerte mund og hænder,
som overflødigt godt
os uforskyldt tilsender.

Ingeborg Mathiassen
Randersvej 11
Nimtofte

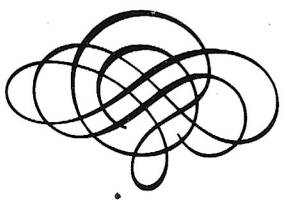

Om at få tiden til at gå

-Jeg forstår ikke al den snak om, at det er trist at blive gammel og få masser af tid.
Masser af tid - det er jo en rigdom.
Hvad kan man ikke få ud af timerne!
Der er så rige og store muligheder i al den fritid, vi får.
Jeg kan ikke forstå, at der skulle være problemer med "at få tiden til at gå".
Mulighederne er overalt.
Hvad findes der ikke i arkiverne af historisk interesse?

Det er simpelthen en falliterklæring, hvis man "keder sig" og vil"slå tiden ihjel".
Man kan interessere sig for, hvad man vil, og sætte sine garn, hvor fisken går.
Tiden er ikke for lang. Livet er for kort til alt det, du skal nå.

Sådan siger V. Møller-Pedersen til Aarhus Stifttidende den 15/6 1975

Indsendt af
Peter Møller Jensen
Koed

Ruths Blomster
BREDGADE 23
8560 KOLIND
TLF. 86 39 11 01

NYHED!

NYHED!
Den kørende zoneterapeut
Lis Højlskov
Vesterågade 47. 8560 Kolind.
Tlf. 86 39 21 11. Bedst kl. 18-19
Jeg kommer gerne og behandler i dit hjem.
EKSAMINERET FDZ ZONETERAPEUT.

KOLIND AUTOVÆRKSTED
FINN JOHANSEN
Mårupvej 27 · 8560 Kolind
86 39 12 11

Rekvirer brochure...
KOLIND SLAGTEREN
Bredgade 4c . Kolind . Tlf. 86 39 25 50

Salon Gitte
Nødagervej 103
Pederstrup
8560 Kolind
Telefon 86 36 31 81

NISSAN I KOLIND
H.H. JØRGENSEN
Bugtrupvej 26 . 8560 Kolind
Tlf.86391031 . Fax 86391734
Personbiler udlejes u.fører

LOSINI
Deres M/K Frisør
ÅBEN ALLE HVERDAGE
86 39 11 41
KOLIND MIDTPUNKT 5

Cykler & Knallerter
BACH ANDERSENS EFTF.
Eigil Rasmussen
Søndergade 4 . 8560 Kolind
Tlf. 86 39 10 15

PREBENs FISK

Årstidens fisk
- fersk og røget
Telefon 86 31 70 87
Søndermarken 7
Fjellerup
8585 Glesborg

TP
Tømrermester
Peter Høegh
Højsletvej 12 . 8560 Kolind
Tlf. 86 39 21 77 . Biltlf. 30 25 05 47
Bank: Den danske Bank
Giro: 9 05 91 56

E. B. M. ES mode
Tlf. 86 39 10 52 Bredgade . 8560 Kolind Tlf. 86 39 10 26

nymann autoparts a/s
KOLIND · TLF. 86 39 14 44

Kolind el-service aps
Alex Mogensen
Bredgade 24
8560 Kolind
- en god forbindelse..... Tlf. 86 39 12 00

Ford FORD NEW HOLLAND
M. Nielsen & Sønner
AUTO- og MASKINFORRETNING
8560 KOLIND . TLF. 86 39 12 77

BOLIGHUSET
KEISER
VESTERÅGADE 3 · 8560 KOLIND · TLF. 86 39 10 97

Kaj Wittorff Tømrer- og snedkermester
Nødagervej 46 . tlf. 86 39 13 04
Nødager . 8560 Kolind

"Frimærker på hjernen"

Til min 11 års fødselsdag fik jeg et frimærke fra Zanzibar. Det lå sammen med en del andre frimærker foran mig, alle fra Afrika. Jeg kiggede på det gennem et forstørrelsesglas. Dette havde siddet som linse på en kasseret karbidlygte, jeg havde fundet.
Det var et dejligt frimærke - sjældent. Ove, een af min fars svende på værkstedet, havde givet mig det. Jeg havde ofte beundret mærket, der havde en hel side for sig selv i Oves album, og nu havde Ove altså overladt denne skat til mig. Det var mit frimærke nr. 1228 i samlingen. Jeg havde samlet i flere år, og det var blevet til en herlig mani!
Vinteraftener kunne min ven Henning og jeg sidde hos dennes far skræddermesteren, der havde byens største frimærkesamling. Spisestuebordet var fyldt med albums, kataloger, taktællere, lup og hvad der ellers hørte til "faget". Skrædder-mesteren bladrede i sit album gennem riger og lande, og af og til dukkede en sjældenhed op. "Slå det efter i kataloget drenge", sagde Hennings far. Vi fandt det, beskrivelse, tryk, antal takker værdi 210 - kr. Så kom dubletalbummet frem, og når skræddermesteren var i sit rigtige spenderhjørne, faldt der dubletter af til vore samlinger.
Sådanne aftener gik hurtigt, helt opslugte som vi var af herlighederne! Hennings mor sagde godnat ved 10 tiden og antydede, at det var over vores sen getid, men der kunne gå både een og to timer mere i det gode selskab, inden jeg glad gik hjemad i vinternatten med mine nyerhvervede klenodier!
Nu sad jeg så denne januareftermiddag med bl.a. min nyerhvervede, store sjældenhed, det gamle frimærke fra Zanzibar.
Pludselig lød min fars kalden udenfor mit værelse: "Børge, hent lige en æske 10 amperes sikringer hos installatøren". Af sted på cyklen med tankerne hos mine frimærker.
Installatørens kone kom ind i forretningen for at expedere.
Goddag, goddag Børge, nå mangler du noget. "Ja jeg vil gerne ha en æske 10 amperes frimærker" siger jeg. "Hvad siger du dreng - frimærker"? "Nå, nej da - sikringer - " får jeg sagt.
Da jeg afleverede sikringerne på værkstedet til min far, sagde han: "Nu må du passe på, du ikke får frimærker på hjernen Børge", og lo lidt.
Jeg kunne forstå, at installatørens kone, som var fra Fyn og snakkede meget, havde ringet til min far og fortalt ham, at jeg vist var ved at blive tosset.
Dagen efter puttede jeg en konvolut ind ad brevsprækken hos installatøren. I konvolutten lå nogle frimærker og en seddel, hvorpå jeg havde skrevet. "Hermed nogle " 10 amperes frimærker". Dem har I jo ikke".

Venlig hilsen Børge.

Hjortshøjmordet

Mel.: Jeg elsker den gamle, den vaklende ronne.

1. På vejen i håbfulde tanker hun stille
til hjemmet vil vandre, den venlige mø,
hun kunne ej tænke, man ondt hende ville,
og at hun for morderens hånd skulle dø.

2. Ved Hjortshøj, nær Århus, der var hendes bolig
alt hos hendes fader, der ville hun hen,
i kærligheds rosenly gik hun så rolig,
hun havde jo fået en elskende ven.

3. Der findes en lavning, en hulvej, som dækkes
på siden af buske og alle slags krat,
den skulle hun hen ad, hun ville ej skrækkes,
hun vandred' den ofte ved dag og ved nat.

4. Men nu, højt på dagen i middagens stunde,
hvem kunne vel frygte på alfare vej?
Og dog er det sket, hvad ej ane man kunne,
den pige blev myrdet, det glemmer vi ej.

5. Lumsk lurende bagved har morderen listet,
er så sprunget voldsom og hastelig frem,
og brugte sin kniv, til hun livet har mistet,
Marie hun nåede som lig kun sit hjem.

6. De savnede hende og spurgte og ledte,
først dagen derefter bag skærmende hegn,
dér fandt de den arme, hvis leje man redte
så grusomt, dér lå hun i slud og i regn.

7. Dér lå hun så stille, og ved hendes side
var henlagt så pænt sko og ny paraply,
at alle i verden straks kunne det vide,
at morderen ikke til rov ville ty.

8. Ejheller af vellyst hun var blevet skændet,
hun døde uskyldig, men hvad må man tro,
af hvad grund er morddåden skrækkelig hændet,
ja, tanken den søger og kan ej få ro.

9. Har mand eller kvinde den gerning forøvet,
se, pigen har udstridt, men morderen går
rundt med sin samvittighed — freden er røvet,
og næppe han atter sin rolighed får.

10. Der kommer en stund, hvor det øjeblik maler
sig for ham, da gerningen skete så brat,
da er det, han ræddes, da måske han taler!
Og før eller sent får ham angeren fat.

Indsendt af Jenny Soelberg, Kolind.

I selskab med David

I selskab med David kommer man ikke udenom at møde også Ham, der var en uadskillelig del af Davids tilværelse: Gud Herren, himlens og jordens skaber.

De 150 salmer, der tilskrives Kong David i Det gamle Testamente, har som hovedperson den Herre, salmerne er henvendt til. Ja, et personligt gudsforhold - også ofte gemt i forholdet Gud og hans folk, Israel, møder vi i hver salme. Det kan udtrykke tak og lovprisning, skyld og bøn om nåde, eller at Gud er fjern og ikke svarer, ja, også angst og fortvivlelse udtrykkes. Og også - som modsætning - selvhævdelse og farisæisme, foragt for de mindre fromme og vellykkede.

Vi vil nu gå på besøg hos David og gå med ind i den verden, han åbner for os i sit forhold til Gud. Tre salmer har jeg valgt, og ud fra teksterne digtet mine egne salmevers, som jeg nu deler med jer, som læser denne artikel.

Salme 22 har et helt særligt præg, fordi det er den vor Herre Jesus nævner vers fra, da han hænger på korset og lider "korsets død i vores sted". Stærkets og mest rystende er salmens indledning: "Min gud, min gud, hvorfor har du forladt mig, hvorfor holder du dig borte fra mig, hvorfor hører du ikke mine nødskrig ?" I min gendigtning heraf lyder de sidste to vers sådan:

"Jeg har råbt og råbt til dig
ved dag, ved nat -
hvorfor Gud, hvorfor mon har
du mig forladt ?

Smerteligst af alting er
den ensomhed,
hvor jeg ikke af dig som
min Fader ved."

Men salme 22 udvikler sig trøsterigt. Og ender med denne indledning i det sidste lange afsnit:" Du har svaret mig!" - og salmens slutord er disse: "Han greb ind!" Og derfor måtte min sidste salme ud fra Davids salme lyde sådan - og her får vi alle versene:

"Herre, du kom mig til hjælp
i nødens stund,
nu vil jeg lovsynge dig
af hjertens grund!

Lovsyng Herren, som for jer
mod fjenden stred,
vis ham ære, pris ham i
hans menighed.

I vor hjælpeløshed var
vi ikke glemt,
til den dybt forladte var
hans glæde gemt.

Vend jer mod ham, alle slægter
på hans jord,
bøj jer og bekend, det er
på ham, I tror!

Tavse er de døde, som
blev støv og muld,
til med fryd de skuer rigets
morgenguld.

Syng da, I, som lever, syng
i sjæl og sind!
Omgiv Gud med lovsangstoner!
Han greb ind!"

Davids salme 104 er een lang lovprisning af Gud som vor skaber, den udtrykker en dyb undren over skaberværket. Vi mindes Brorsons

"Op al den ting, som Gud har gjort,
hans herlighed at prise,
det mindste, han har skabt, er stort,
og kan hans magt bevise."

I stærke billeder skildres Gud som den, der skabte alt, og som den, der jog havet tilbage, både urhavet, som dækkede jorden, så endnu intet kunne spire frem på den, - og syndflodshavet, der truede med at tilintetgøre jorden.

Jeg har fået 4 digte ud af mit møde med denne salme. Det første dækker versene 1 til 9, og det er det, jeg her vil gengive med dets fire vers:

Du store Gud!
Så herligt klædt
i højhed og i pragt -
med lyset svøbt
omkring dig som
din perlestukne dragt!

Du stærke Gud!
Som teltets dug
har du spændt himlen ud,
i skyvogn kører
du, og vinden er
dit sendebud!

Du barske Gud!
Da jorden dybt
var skjult i urhavsvand,
fortrak det for
din tordenrøst
og slog mod kyst og strand.

Du gode Gud!
i ingen strøm
skal jorden druknes mer,
den skærmes af
din stærke hånd,
kun hvad du vil, det sker!

Vi vil runde af med salme 147, som jeg har gendigtet i een lang lovsang, og de vers af den, jeg bringer her, handler netop om, at vi skal lovsynge Gud.

"Det er godt at synge
sange for vor Gud -
er der noget bedre
end at bryde ud
i en herlig vise,
sat på rim og fod
til hans ære - tro mig:
den tar han imod!

Derfor tag din guitar,
stem den så og spil,
eller violinen -
og læg buen til,
eller-hvorfor ikke -
din harmonika -
bæres skal af toner
vor halleluja!

Lad os prise Herren
i vort land mod nord,
hvor hans lov forkyndes
og hans nådes ord,
livet gir han dybde,
dagen gir han glans,
midt i mørket lyser
riget, som er hans.

Jørgen Michaelsen.

Eksemplets magt

De retter sig måske efter det, du siger,
men de lægger meget nøje mærke til,
hvad du gør.
Og når de bliver ældre og skal klare
sig selv,
virker eksemplets magt på godt og ondt.

Beretning fra Sudanmissionens Genbrug

Nu har vi eksisteret i 5 måneder, og det går godt. Vi har indtil nu kunnet afsende 16.ooo kr. til hovedkontoret.

Disse penge bliver brugt til humanitære formål i 3 afrikanske lande: Centralafrika, Nigeria og Sierraleone.

Men vi synes også, at det er dejligt at kunne hjælpe andre med at få billigt og godt tøj - i disse krisetider - især for mange børnefamilier og enlige.

Nu har vi fået udvidet vores dejlige kælder, og det er vores hensigt at kunne fylde den op med ting og sager, da vi efterhånden har fået mange forespørgsler om dette.

Skulle du få lyst til
små ting at finde,
husk på: Intet at tabe,
men alt at vinde.

Har du ikke mulighed for at komme, henter vi gerne.

Ring på tlf. 86 39 25 35 - butik.

Skulle du have lyst til at hjælpe i butikken, er du meget velkommen.

Kig ind, når du kommer forbi, vi har måske lige det, du mangler.

Hilsen fra Sudanmissionens Genbrug

Aktiviteter på Ringparken

oktober - november - december

Gudstjeneste fredag den 15.oktober kl.14
Sang mandag den 18.oktober kl.14
Løvfaldstur fredag den 22.oktober kl.14
De lyse Piger fra Mørke kommer og underholder lørdag den 23.oktober kl.13
Gudstjeneste fredag den 29.oktober kl.14
Sang mandag den 1.november kl.14
Gudstjeneste fredag den 12.november kl.14
Sang mandag den 15.november kl.14
Efterårsfest fredag den 19.november kl.17
Gudstjeneste fredag den 26.november kl.14
Sang mandag den 29.november kl.14
Gavespil fredag den 7.december kl.13.30
Gudstjeneste fredag den 10.december kl.14
Sang mandag den 13.december kl.14
Julefrokost onsdag den 15.december kl.11

Kommer der nye aktiviteter, vil det blive sat op på opslagstavlen. **Brugerrådet**

FERIE REJSER

I INDLAND og UDLAND

SPECIALIST I PESIONIST- & GRUPPEREJSER
samt FIRMA- & SPORTSREJSER

de graa busser

INDUSTRIVEJ 11, 8550 RYOMGÅRD
TLF. 86 39 43 66 . GIRO 3 00 28 10

De røde æbler løsner let
fra træets tætte kviste.
Snart lysner kronens bladenet,
og hvert et løv må briste.
Når aftensolen på sin flugt
bag sorte grene svinder,
om årets sidste røde frugt
den tungt og mildt os minder.
Alex Graff

Ryomgård

RINGPARKENS CAFÉ

er åben tirsdag,
onsdag og torsdag
kl.9.00 til 16.00

møller jensen
ure optik guld sølv
8550 ryomgård
tlf. 86 39 41 19

Bikuben

Ryomgård afd.
Tlf. 86 39 49 44

Støt vore annoncører
og sponsorer!
- de støtter os.

GRUPPEN

Revisionsfirmaet

Tange & Lassen

RANDERS
Gudenå Centret
8900 Randers
Tlf.: 86 40 50 60

RYOMGÅRD
Vestergade 12
8550 Ryomgård
Tlf.: 86 39 49 99

HADSTEN
Nørregade 1
8370 Hadsten
Tlf.: 86 98 34 55

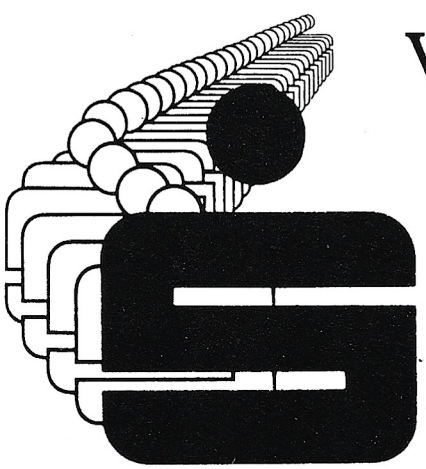

Velkommen i

Ryomgaard og Omegns Sparekasse

- vi er også optimister! Til gavn for kunderne. - Styrk det lokale penge-institut. Bliv garant i Sparekassen

RYOMGAARD TØMMERHANDEL OG BYGGEMARKED
Vestergade 4 . Ryomgaard
Telefon 86 39 40 35

Midtdjurs VVS
OLAF RASMUSSEN & SØN
Nygade 11, 8550 Ryomgård, tlf. 86 39 44 60
Storegade 79, Pindstrup, tlf. 86 39 62 00

Tur til Norge med De grå busser

fra 27.juni til 2.juli 1993

Den 27. juni starter vi på turen til Nesbyen. Vi kører efter opsamling med et enkelt ophold for at få den sidste søvn af øjnene i Støvring og drikker en kop kaffe. Så går det videre, og vi når Frederikshavn, hvor vi kort efter går om bord på færgen "Stena Jutlandia". 3 timer senere når vi den flotte indsejling til Göteborg. Vi går atter ombord, denne gang i bussen, og vores herlige chauffør Kurt kører os sikkert op gennem Sverige langs den 190 km lange Götaelv videre gennem den svenske skærgård over øerne Tjørn og Oust, et lille ophold i nødvendigt ærinde og en hurtig kop kaffe eller øl fra Kurts lager. Videre . Kl. godt 18 kører vi over Svinesundbroen og lidt senere når vi til vort overnatningshotel i Sarpsburg "Sct. Olav". Vi spiser, sover og efter morgenmåltid går det videre. Vi når Oslo og Kurt kører ind og betaler vejskat, hvorefter vi ser den del af byen, Kongeslottet, rådhuset m.m., og vi ser toppen af Holmenkollen og Aggerhus fæstning. Vi når vores hotel Svenkerud kl. 12.30 og spiser frokost. Derefter får vi anvist vores værelser og får pakket ud. Resten af dagen står til egen rådighed til middagen serveres. Kaffen må vi nyde i pejsestue og terrasse m. musik til og dans for de, der har lyst.

Tirsdag starter vi tidligt og har vores smurte madpakke med. Til Gol derfra videre Hemsedal til Panoramavejen, hvor bompenge skal betales. Køer og får på vejen. Den ca. 30 km lange vej er privat og om vinteren lukket på grund af sne. Videre med fantastisk landskab med sne på bjergene, Tyinsø 134 km stor sø. 16 km lang m. lidt is på og masser af sne langs vejen, som vi lige må ud og mærke på. Vi når til Årdal, med vesteuropas største aluminiumsfabrik. Årsdalsfjorden m. Jotunheimen, Vi kommer ombord på færgen "Aurland" og sejler nu på Årdalsfjorden og nyder derfra det fantastiske bjergland. Efter en god times sejlads skifter vi færge, og over Sognefjord, Norges længste og dybeste, 175 km l og 1244 m dyb på det dybeste. På landjorden igen og fortsætter til den gamle stavkirke i Borgund en af Norges ældste fra 1150. Tilbage til Nesbyen efter en pragtfuld tur.

Onsdag går næsten alle til Folkemuseet i Nesbyen, gamle huse fra Hallingdal, 24 ialt m. forskellige håndværk, møbler, indbo og mange steder arbejdes m. knipling, maling, kunstfærdig kurvefletning m.m. Efter frokost køres igen ud. Vi ser endnu en stavkirke fra 1100 tallet, gennem byerne Ål og Hol langs Hallingdalselven til Geilo, der er et stort skisportsområde. Vi kigger på byen og hygger os på forskellig vis. Lille ophold på hjemvejen, da damerne gerne ville samle rensdyrlav. Hjem til "Svenkerud" og endnu en dejlig middag.

Torsdag kører vi igen til Gol, i dag for at se kraftværket "Hemsil 2 " et ud af ni store kraftværker. Vi bliver modtaget m. kaffe og film om værket. Derefter bliver vi monteret med flotte røde hjelme og spadserede de 500 m i tunnel udhugget i fjeldet, højt nok til en høj bus, ind til turbiner og maskiner og vældig larm, men meget interressant. Om eftermiddagen hygger vi os på forskellig vis. Byfest i byen m. flot optog.

Fredag må vi tidligt op. Smøre madpakke og kufferterne ud. Vi siger farvel til Nesbyen og vort dejlige hotel, og så går det hjemad. Et par småpauser, en forkostpause og vi når Göteborg. Kurt kører lidt rundt, og vi ender på Ramberg, hvorfra vi har alletiders udsigt over Göteborg. Videre til færgen og kl. 15.30 går turen hjem til Danmark. Vi spiser ombord, stort flot "tag selv bord", og kl. 19.00 når vi Frederikshavn. Det går godt ned af motorvejen og kl. 21.30 holder vi i Ryomgård, hvor vi må skilles fra et dejligt rejsehold og alle tiders leder og chauffør.

FANTASTISK GOD TUR. EN DELTAGER.

Dagens råd

Det er bedre at stikke fingeren i jorden end hovedet i busken!

For sent

Jo længere man prædiker for ungdommen, des ældre bliver den, og så er det for sent. *Storm P.*

Vist er der gode dage

KRONIK

Kristeligt Dagblad

Lørdag 12. juni 1993

Af
Rune J. Kähler

Vist er der gode dage. Dage, hvor man betragter ham med stolthed og synes, han er så smuk. Desværre er der også de andre dage. Dem, hvor jeg synes, jeg ikke ved andet om min mand, end at han er en, der er her hele tiden og skal have mad og rent tøj. Forfatteren Rune J. Kähler fortæller om samlivet med en ægtefælle, der er »begyndende dement«.

Diagnoser kan man ikke altid bruge til noget. Ikke i længden. Selvfølgelig var det godt, at lederen af døgnplejen for et halvt år siden gjorde mig opmærksom på, at min mand var »begyndende dement«. Så havde jeg fået en forklaring på, hvorfor han havde tømt en askeskuffe med gløder i en stak tørre halmballer og flere gange foreslået, vi tog på ferie til Jugoslavien, for der måtte være billigt for tiden.

Men jeg kan jo ikke blive ved med at tænke på min mand som dement. Han har egenskaber, der er vigtigere: min ægtefælle gennem mange år, manden i det vigtigste kapitel i mit voksenliv, et menneske, jeg har oplevet så mange hverdage og så mange fester sammen med. Nu er han ramt af sygdom efter et langt liv; han har brug for mig og jeg er ikke et sekund i tvivl om, at han har det bedst i sit hjem. Jeg er klar over, at der kan komme andre tider. Men sådan er tiden altså nu for os her i huset.

- Hvad er det sværeste? spurgte en dybdeborende veninde engang, og jeg har siden tænkt en del over mit spontane svar: - At han får mig til at sige så meget dumt! Det lyder ikke pænt, men det er rigtigt. Jeg opfatter mig selv som et rimeligt forstandigt menneske, der sætter pris på regelmæssigt horisontudvidelser ved hjælp af læsning og berigende samtaler. Det at småsnakke, pludre og af praktiske grunde snakke en anden efter munden er mig fremmed og volder mig problemer, og jeg må ustandselig tage mig i at opfatte det som en personlig krænkelse at være nødt til at deltage aktivt i en Goddag, mand - økseskaft-samtale. Hvad det jo på ingen måde er ment som. »Deres mand kan jo ikke gøre for det!« Tilføjede døgnplejelederen forsigtig og klogt, og jeg er glad for, jeg fik denne lille belæring fra starten. Det hjælper så meget, når andre vil tænke med.

Hvad er givet i vores nuværende situation? At det kunne have stået betydeligt værre til med min mands sindstilstand. Læsning om demens har givet mig både støtte og styrke. Der er ingen personlighedsforandringer. Min mand er nok lidt desorienteret i tid men ikke i sted. Han kan gå i stå i hvilken som helst proces: under påklædning, måltider osv. Men så er en lille anvisning: - Nu skal du tage din skjorte på, nu skal du smøre smør på - nok til at sætte ham i gang igen. Og det er mindst lige så givet, at min mand trives bedst i vores hjem. Han nyder udsigten, huset, haven, og har mange glæder af vores topforkælede kat. I al beskedenhed ved jeg heller ikke, hvem der skulle passe ham bedre end jeg selv.

Hvad er så problemet? Ja, det er jo mig. Min træthed, min overdimensionerede sårbarhed, min enorme ensomhedsfølelse, mit manglende overblik, min optagethed af alle praktiske problemer: - Har vi råd til at få ordnet taget? Hvem kan hjælpe mig med at klippe det øverste af hækken? Min skyldfølelse, fordi jeg jo registrerer, når jeg er i forbindelse med verden udenfor, at mit eget univers er blevet så snævert.

Jeg har aldrig i mit liv følt mig så uduelig og heller aldrig følt mig splittet mellem to så modstridende behov: trangen til at meddele mig og angsten for at komme til det. Trangen, fordi jeg jo stort set ikke kan dele mine sorger og glæder med den i mit liv, som jeg allerhelst ville have delt den med. Så ville det gøre godt i det mindste at kunne dele dem med andre. Angsten, fordi, når det så sker, skal der ikke meget til, før jeg opfatter mig selv som pinligt selvoptaget og skamløst illoyal og udleverende. Groteske situationer og replikskifter og smertende tanker, jeg gør mig, er tit af en sådan art, at det var behageligt for andre ikke at blive gjort bekendt med dem. Jeg er ked af det, men når man spørger, hvordan jeg har det, kommer jeg forfærdelig let til at svare. Hvor har jeg tit fortrudt, hvad jeg har fortalt sagesløse »forbipasserende«. Og været næsegrus taknemmelig, hvis de alligevel signalerede, at de »bar over«.

Humoristisk sagt kunne en medhustru eller et mindre harem være en løsning. Tænk, hvis vi var nogle stykker om opgaven! Vi kunne hjælpes ad med råd og dåd. Vi kunne skiftes til at tage ind at handle og blive hjemme og ordne hus. Vi kunne give hinanden den opmærksomhed og omsorg som mange husmødre jo i det hele taget savner. Sige sætninger som: - Hvor har du dog fået meget fra hånden i dag! Går det bedre med din ryg? Fik du læst kronikken i går, og hvad synes du om den? Alle disse små kærlighedserklæringer, som det er svært at give og modtage på telefonisk afstand.

Hvad er min største fristelse? Tanker som: - Jeg har virkelig ikke tid til det her! Livet er for kort, og min tid alt for kostbar. Jeg må bestemt have flere forrygende oplevelser, nogle stimulerende nye bekendtskaber og forfriskende samtaler til gode. En drædende farlig tanke, som afføder en ny: - Jamen, hvad bliver så slutningen på dette: hvem af os dør først?

Kronikken bringes her
med tilladelse af Rune J.Kähler

Man er på et stadium af sit liv, hvor man rammes eftertrykkeligt af Paulus's ord om det sande håb, som håbet på det, vi IKKE ser.

Ender vi begge på plejehjem, men måske ikke samtidig? Man er på et stadium i sit liv, hvor man med rædsel erkender, at alt, hvad der kunne være at se frem til, synes truende. Og hvor man rammes eftertrykkeligt af Paulus's ord om det sande håb, som håbet på det, vi ikke ser.

Vist er der gode dage. Dage, hvor man betragter ham med stolthed, synes, han er så smuk, og er klar over, at det er en ære at se, hvor fint et gammelt menneske samler alle kræfter om at holde sig i form, være soigneret, klæde sig korrekt, spise pænt, og tage de piller og dråber og drikke det vand, han får besked om. Dage, hvor man selv er i ro og balancerer pænt mellem nogenlunde god eller forfærdeligt dårlig samvittighed. Dage, hvor man kan mærke, at man godt kan tale i telefon uden at være bange for at komme til at græde. Hvor man har overskud til at invitere gæster, fordi man synes, at nu er vi visible alle fire: huset, haven og vi to, der bor her. Dage, hvor man godt kan finde på nye retter, huske fødselsdage og følge med i, hvornår de unge i familien skal til eksamen.

Desværre er der også de andre dage. Dem, hvor jeg synes, jeg ikke ved andet om min mand, end at han er en, der er her hele tiden og skal have mad og rent tøj. Især tager ordet for at komme med anvisninger, forholdsordrer og mishagsytringer. Og egentlig ikke foretager sig andet end at stå ved vinduet, sidde i en stol med katten eller avisen eller begge dele i armene, eller rende i hælene på mig i en rørende og enerverende iver for at gå til hånde. Hvis nogen, inklusive mig selv, hørte en båndoptagelse med vores ordveksling dagen igennem, ville de have al grund til at blive vanvittige.

Desuden har vort ægteskabelige forhold slagside i den forstand, at jeg på den ene side har næsten ubegrænset magt over min mand og i praksis monopol på at tolke hans signaler. Hvem sikrer sig i grunden, at hans menneskerettigheder tilgodeses? På den anden side har jeg i denne situation mistet retten til at sige sætninger, der begynder med: - Der er noget, vi må havde talt ud om... Prøv at se det her fra min side. Jeg må leve med en følelse af falskhed, fordi jeg tit er nødt til at føje mig, snakke min mand efter munden og handle bag hans ryg.

Som den skarpsindige læser sikkert allerede har gættet, fristes jeg let til en afgørende fejl. Men det var Nils Gunder Hansens artikel for nylig om Martin Buber, der for alvor fik mig til at se det: Jeg og formodentlig mange andre i en lignende situation, glemmer at lytte og er dermed i stor fare for at reducere mit medmenneske til et »han« i stedet for et »du«. Selv om den verbale kommunikation med min mand er mangelfuld, ytrer han sig jo alligevel. Hans ansigtsudtryk og hele hans krop taler sit eget tydbare sprog, og med de samme midler kan jeg meddele mig til ham. Jeg skal være opmærksom på øjenkontakten, og regelmæssigt med en hånd eller et knus sikre mig, at alt er, som det skal være.

Det må være umanerligt svært for andre at omgås et menneske i min situation. Derfor vil jeg slutte med at takke dem, der nu bærer og følger. Dem, der har fundet ud af at holde sig til på de tidspunkter og betingelser, jeg bedst kan klare. Er man i tvivl, kan man jo spørge! Tak til dem, der i løbet af et samvær også husker at henvende sig til min mand, både med kropssproget og det verbale og ikke automatisk slår følge, hvis jeg gør mig ærinde i køkkenet. Til dem, der nok vil spørge og lytte, men også viser gensidighed og delagtiggør i egne glæder og sorger, selv om jeg glemmer at spørge. Til venner, der ringer, både for at høre og for selv at fortælle. Til naboer, der kigger ind for korte og hyggelige bemærkninger. Til gæster, der melder sig i god tid, så jeg når at have alt rede og endda får tid til at glæde mig.

En særlig tak til repræsentanterne for Døgnplejen, der troligt kommer, når vi kalder og leverer mig smukke eksempler på, hvor respektfuldt og ærbødigt man kan tiltale en aldrende patient. Og ikke at forglemme TV-speakerne, der er formidable til at påhøre tilråb og kommentarer uden at fortrække en mine. Det er bestemt ikke kun på grund af deres informationsvirksomhed, at de er mig og mange andre i en lignende situation til en daglig glæde og opmuntring.

RUNE J. KÄHLER

Fjeldskoven

Nogle historiske træk ved Vilhelm Estrup

Vilhelm Estrup

Fig.2 - Klemstrupgaard ca.1915 (nedrevet)

Umiddelbart nord og øst for Pindstrup og strækkende sig i øst til Bøjstrup by og Stadsborg mose ligger den såkaldte Fjeldskov. Navnet kommer af *fællesskov,* thi i middelalderen hørte disse øde lyng- og hedestrækninger under Hevringholm ved Vivild og ejedes af Otto Nielsen Rosenkrantz, den samme der i 1458 indledte bygningen af Marie Magdalene kirke.

Senere blev fællesskoven lagt under godset Bjørnholm ved Trustrup, og i det sekstende århundrede havde hans efterkommere og de, til hvem de havde solgt, fået udskiftet arealerne af fællesskabet, hvorefter ejerne i de følgende århundreder hovedsageligt var: Gl.Estrup (ca.400 tdr. land), Holbækgård (ca.900 tdr. land, heraf 900 bøndergods, f.eks. Klemstrupgården (fig.2 og 3), Rosenborghus m.fl.), Stenalt (ca.250 tdr. land). I alt samlede arealer på ca.1800 tdr. land.

Indtil midten af forrige århundrede var skoven således splittet på mange hænder, og det syttende århundredes mange krige, svære brande og omfattende skovtyverier havde i den grad ødelagt og fjernet træmassen, så der i 1850erne kun fandtes 280 tdr. land med slet passede ege, bøge, birk og asp. Nåletræer fandtes endnu ikke, bortset fra enebær og enkelte andre.

Fig.3 - Klemstrupgaard - opført 1918

Fig.4 - Ejerboligen til Fjeld - opført 1900. Tilbygning fra 1916

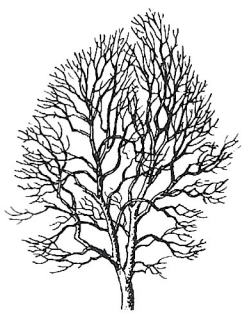

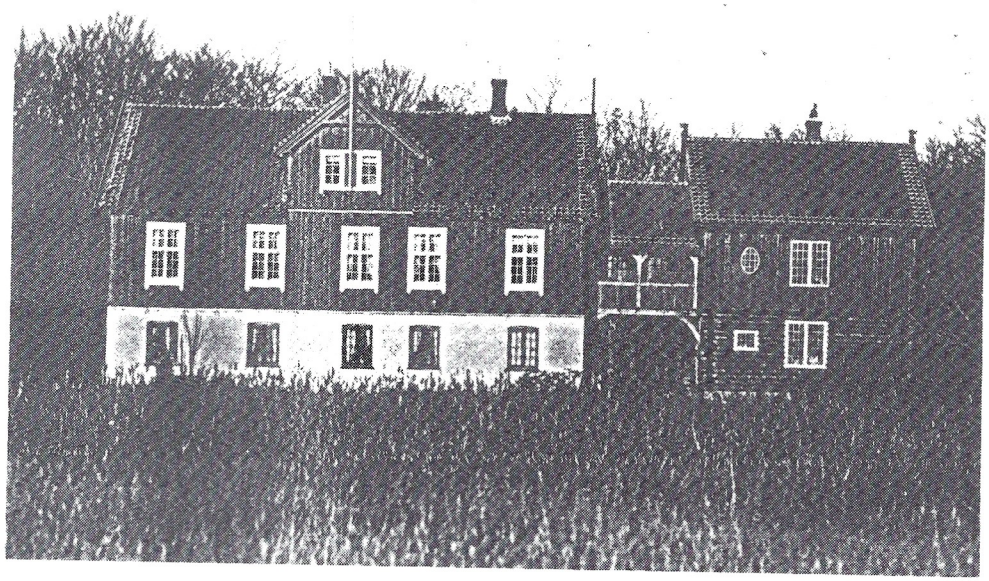

Ejerne boede alle fjernt fra deres ejendomme, og de ville grundet de miserable skovforhold gerne sælge. Ved skøder af 1855, 1856, 1861 og 1862 solgte ejerne deres andele til senere konseilspræsident J.B.S.Estrup, der i 1852 havde erhvervet det syd for Pindstrup beliggende gods Skaføgård, hvor han boede.

Fjeldskoven var nu igen samlet, som den havde været i middelalderen, og allerede i de første årtier af den nye ejers tid tilplantedes omkring 700 tdr. land hede og ubevoksede lyngbakker med nåletræ, således at ejendommen, der ved deklaration af 1908 havde fået navnet *Fjeld,* på tiden deromkring havde et jordtilligende på 1885 tdr. land, hvoraf de 1265 var skovbevoksede, resten var ager, eng og moser. Senere ejere har siden væsentligt øget det skovbevoksede areal.

Den øgede intensivering af driften på ejendommen medførte, at man i år 1900 opførte en bolig beregnet for ejeren (fig.4). Senere ombygninger har ændret denne bygnings udseende væsentligt (fig.5).

Fig.5 Hovedbygningen til Fjeld - foto 1987

fortsættes side 21

SVEND PILGAARD AUTOMOBILER A/S

Svend Pilgaard
Saabydalvej 2
8550 Ryomgaard

IVECO Djursland
VW, Audi, MAN lastbiler

Salg/kontor	86 39 40 99
Reservedele direkte	86 39 47 06
Telefax	86 39 47 06
Giro	4 05 61 83

Diana's Butik
Ebeltoftvej 2
8544 Mørke
Tlf. 86 37 70 97

AGRODOMI JOHN DEERE
Marie Magdalene
Smede- & Maskinforretning
Flemming Christensen
Bøjstrupvej 1 . 8550 Ryomgård
telefon 86 39 48 88

TÅRN-HØJ service med et smil, det er NH's kundestil!
NH BYGGEMATERIALER KS
INDUSTRIVEJ 19 . 8550 RYOMGÅRD . TLF. 86 39 44 88 . FAX 86 39 47 88

RYOMGÅRD · EL
v.N.J.Kvist . Vestergade 35 . 8550 Ryomgård
Telefon 86 39 40 56 og 86 39 48 78

ALTA
Din discount nærbutik
Jernbanegade 20 - Ryomgård

RYOMGÅRD **STORKØB** en frisk butik.
Lillian og Ebert Hemdorff · Nordre Ringvej 5 · 8550 Ryomgård
☎ 86 39 42 11

Koed **TØMRER- og BYGGEFORRETNING**
v/ Eigil Jacobsen
Telefon 86 39 14 98
Biltlf. 30 27 45 84

HURTIGT - NEMT OG BEKVEMT!
Q8
Q8 Service
Poul Erik Thorsen
Vestergade 98, Ryomgård
Tlf. 86 39 43 86
ÅBNINGSTIDER:
Mand-Fred ... 7-19
Lørdag 8-19

BENNY BEHRENS
DJUMA INDUSTRI ApS
Attrupvej 4 - 8550 Ryomgård
☎ **86 39 48 00 - 86 39 46 00**

Sonnes Væveri
v/ SV-TEXTILER A/S
Industrivej 24 . 8550 Ryomgård
Telefon 86 39 55 22

OST PÅ TORVET
i Ryomgård hver tirsdag
kl. ca. 14.00-17.30
Ingrids OST

MURERFIRMA
HANS JOCHUMSEN ApS
Marienhoffvej 28 . 8550 Ryomgård
Telefon 86 39 47 34
Biltelefon 308 62 734

RYOMGÅRD TAXI
NORDLYVEJ 40 . 8550 RYOMGÅRD
Telefon 86 39 48 31
Biltelefon 30 81 78 31
- Til læge og speciallæge -

Fjeldskoven - fortsat fra side 19

Siden samlingen af skoven for ca.140 år siden har ejerrækken været:

	Levetid	Ejertid	Uddannelse
J.B.S.Estrup	(1825-1913)	1855-1907	Forstkandidat, landmåler
Adam P.Estrup	(1864-1934)	1907-1934	Skovfogedlærebrev
Niels R.Estrup	(1899-1973)	1934-1967	Jurist (cand.jur.)
Vilhelm Estrup	(1936-)	1967-	Forstkandidat

Resumé af det forstlige personale ved Fjeld:

	Levetid	Funktionstid	Uddannelse
Fritz Bryde Schou	(1835-1913)	1855-1907	Forst- og jagtlærebrev
Diverse medhjælp		1907-1918	
Hugo Niels Schødt Rasmussen	(1893-1986)	1918-1964	Skovfogedprøven
Ebbe Rasmussen	(1938-)	1961-	Skovfogedeksamen

Om navnet *Estrup* skal anføres, at der i Danmark findes adskillige geografiske lokaliteter med dette navn, f.eks. Gl.Estrup, Estruplund, adskillige landsbyer, og herunder landsbyen Estrup beliggende i Øster Hornum sogn i Himmerland.

Slægten Estrup har sit navn herfra, idet stamfaderen Christen Poulsen i Estrup, Øster Hornum sogn, for ca. 300 år siden i militæret fik navnet tildelt, som det var skik på den tid. Den nuværende ejer af Fjeld er ottende slægtled efter Christen Poulsen i Estrup.

Iøvrigt er det tilfældighedens spil og et mærkeligt træf, at Gl.Estrup ejede strækninger i Fjeldskoven, og at der på gamle kort står "Estrup Skov", og at ejerfamilien senere også bar dette navn.

Skovridergården Rosenborg tjente fra 1855 til 1907 som tjenestebolig for skovrider Schou (fig.6), hvis søn og senere sønnesøn var forpagtere på ejendommen indtil ca.1982. Året efter opførtes et nyt stuehus, og nuværende skovfoged Ebbe Rasmussen flyttede ind som den første.

Fjeldskoven udgør i dag godt 2000 tdr. land, og sammen med Løvenholm-Fondens skovarealer omkranses den såkaldte Brunmose, der ligger som en oase af åbent land i et sammenhængende skovområde arealmæssigt på størrelse med halvdelen af Roldskoven.

Vilhelm Estrup

Fig.6 - Skovrider F.B.Schou

Op af sofaen!

Aktivitetscentrene Vikingegaarden, Jættegaarden og Ringparken har nu eksisteret i en del år, og mange efterlønsmodtagere og pensionister benytter centrene jævnligt.

Vi har mange forskellige tilbud om aktiviteter (omkring 30!); men vi har stadig plads til flere aktive efterlønsmodtagere og pensionister på centrene. - Så hvis du har lyst, tid og overskud til at give en hånd med til at få centrene til at "summe" af liv fra morgen til aften, så læs her i OPTIMISTEN, hvad vi kan tilbyde.

Såfremt de eksisterende tilbud ikke lige er noget for dig, så kontakt et af centrenes Brugerråd eller Leif Kristoffersen på telefon 86 39 40 87 eller 86 39 11 58, så vil han være behjælpelig med at finde en løsning.

Husk, det er gratis at benytte centrene. Kun de aktiviteter, som er under aftenskolerne, koster et mindre gebyr.

Venlig hilsen og på gensyn. Brugerrådene

Aktiviteter på Vikingegaarden

Vikingegården,Bugtrupvej 16,8560 Kolind.Tlf:86.39.11.58.
Vikingegården er åben dagligt mellem kl.8.3o - 17.oo
Aktivitetsmedarbejderen træffes TIRSDAG og TORSDAG kl.8.3o-12.3o.
Eller efter aftale.

MANDAG:

Porcelænsmaling kl.9.3o-15.oo. Vi mødes og maler porcelæn uden undervisning,men hjælper hinanden.
Mandagsklubben kl.13.3o-16.oo. Vi mødes med div. håndarbejde over en kop kaffe m. brød. Alle er velkommen.
Tysk til Rejsebrug* kl.14.oo-15.30.Vi mangler et par stykker for at komme igang.Kontakt Leif Kristoffersen eller Åse Jørgensen.

TIRSDAG:

Brugerrådsmøde kl.9.3o-12.oo. Den første tirsdag i mrd.Kontakt dit brugerråd,hvis du har ros/ris eller gode idéer.
Stenslibning/Smykkefremstilning. kl.1o.oo-12.oo. Vi er ikke gået igang endnu, men annoncerer i ugeavisen,når vi begynder.
Kolind Pensionistforening kl.14.oo - 17.oo. Bankospil 2 tirsdage i træk,derefter en tirsdag med kortspil,hygge osv. Banko første gang tirs. d.14.sep.

ONSDAG:

Håndarbejde kl.9.3o-15.oo. Vi mødes i kælderen og maler porcelæn, stof og andet håndarbejde.
Dartspil kl.10.oo-12.oo. Spændende spil,alle kan være med.
Gudstjeneste kl.1o.oo-12.oo sidste onsdag i måneden.
Sanglærkerne* kl.14.oo-16.oo. Vi mødes og synger i "Blandet kor" M/K er,under ledelse af Kirsten Frandsen.
"SAMSON" kl.14.oo-16.oo i Kolindhallen. Medbring bløde sko,løstsiddende tøj,kaffe og godt humør og deltag i et par dejlige timer,med gymnastik, boldspil,badminton osv.

TORSDAG:

Dartspil kl.10.oo-12.oo. Da onsdagsholdet er "fyldt op",er vi nogle som vil spille om torsdagen.Mød op,det er gratis og underholdende.
Bogbinding kl.10.oo-12.oo. Kom og lær det gamle håndværk,vi har alt i værktøj og matrialer.Kom med dine "gamle" bøger og få gjort dem som nye igen,eller bind dine haveblade,tidsskrifter ind.
Fællesspisning kl.11.3o-13.oo Vi skiftes til at fremstille mad,og spiser sammen under hyggelige former.Pris kun 15.oo kr.
Kolind Omsorgsklub. kl.14.oo-17.oo. Skiftevis underholdning og foredrag, og frit samvær med kaffe, et spil kort eller andet. Program fås ved henvendelse til Kolind Omsorgsklub.

FREDAG:

Socialrådgivning kl.10.oo-11.oo. Soc.rådgiveren træffes d.første fredag i måneden,på kontoret.
Hørevejledning kl.12.oo-13.oo. Hørevejleder Oda Nørrevang,træffes på tlf: 86.39.11.58.
Seniordans kl.13.3o-15.3O.i IFM's Klubhus,Marienhoffvej Ryomgård.
Seniordans er en slags folkedans,uden større hop eller skarpe drejninger.Gratis prøvetime,Pris pr.sæson 3O.ookr.

Transport! Der er mulighed for transport til Aktiviteterne,såfremt du ikke selv kan benytte offentlig transport.Kontakt Akt.medarbejder Leif Kristoffersen på tlf: 86.39.40.87/ 86.39.11.58,og hør nærmere om reglerne.
NB. Aktiviteter mrk.*,er under aftenskoleloven,og her skal påregnes et mindre gebyr,typisk 8-9kr.i timen,men såfremt du har 100% pensionstillæg,kan du få et tilskud på 4,5o kr.

Aktiviteter på Jættegaarden

Jættegården,Vestergade 55 8550 Ryomgård.Tlf:86.39.40.87.
Jættegården er åben dagligt mellem kl.8.3o - 17.oo.
Aktivitetsmedarbejderen træffes MANDAG og ONSDAG kl.8.3o-12.3o,
Eller efter aftale.

MANDAG : **Brugerrådsmøde kl:9.30-12.oo.** Første mandag i mrd.
Porcelænsmaling/Glasmaling* kl.9.3o-12.15. Undervisning v/ Jonna Christensen.

Ypss. kl.14.oo-16.oo Hver anden mandag.Yngre pensionister mødes.

TIRSDAG: **Aktivitetsdag kl:9.3o-15.3o.** Vi mødes og fremstiller ting til vores Bazar.Vi har matrialerne til silkemaling,stofmaling,stof,garn osv. Desudèn fremstiller vi naturcreme.
Dartspil: kl:1o.oo-12.oo. Vi mødes til et par spændende timer.Der er også mulighed for et spil Billard.
Filmklubben "Den Gamle Biograf" kl:13.45-16.oo. D. **5.okt.**vises "Far laver Sovsen" d. **2.nov.**"Slottet", og d.**3O.nov.**skal vi se "Fætrene på Torndal" Alle tre film er danske,og det koster 5O.ookr.for hele sæsonen.

ONSDAG: **Daghjemsgruppen kl.9.oo-13.oo.**
Fællesspisning kl.11.3O-13.oo. Vi skiftes til at hjælpe med at lave mad,og spiser sammen under hyggelige former.
Blomsterbinding* kl.13.3o-16.oo Aftenskolekursus,under ledelse af Knud Christensen.
"SAMSON" kl.14.oo-16.oo i Kolindhallen. Motionsgymnastik under hyggelige former,kun 3O.ookr.pr.sæson.Alle er velkommen.
Hørevejledning kl 12.oo-13.oo. Hørevejleder Oda Nørrevang træffes på tlf: 86.39.40.87.

TORSDAG: **Porcelænsmaling* kl.9.3o-12.15.** Undervisning v/ Jonna Christensen.
Ryomgård Omsorgsklub. kl.13.oo-16.oo. Vi mødes til et par hyggelige timer med håndarbejde,kortspil,kaffe.**NB.** d.**7.okt.** kommer E. Kolind og viser lysbilleder fra Scotland.**d.21.okt.** kommer Jytte Møller og viser efterårets kollektioner af Dametøj.**d.4.nov.** er der "Tupperware" demonstration.**d.16.dec.** er der juleafslutning.Hvor Kvist Fransen kommer,og læser.Alle er velkommen til arrangementerne.

FREDAG: **Seniordans kl.13.3o-15.3o. i IFM's Klubhus Marienhoffvej Ryomgård.**
Mød op og få rørt ben,og lattermusklerne.Det er IKKE nødvendigt at møde med partner.
Pårørende gruppe til Senil-Demente. kl.14.oo -16.oo. Den sidste fredag i måneden. Er en af dine nærmeste ramt af Senil-demens/Alzheimers sygdom,så mød op.Vi er en gruppe pårørende,og sundhedsmedarbejdere,som mødes og taler med hinanden,om hvordan vi bedst kan støtte hinanden og den syge.

Soc.Rådgiver Berthe Christensen træffes d.3die torsdag kl.14.oo-15.oo, på Jættegården.Desuden træffes hun d.3die tirs. i Viking Klubhus i Pindstrup,og sidste tirs. i Nimtofte Omsorgsklub på Bauneskolen i Nimtofte.
NYHED, BOGBINDING Vi er blevet foræret et komplet bogbindings udstyr, som er stillet op i "biblioteket" i kælderen,der er ikke afsat fast tid endnu,men du er velkommen til at komme og benytte det.Udførlig instruktionsbog,med tegninger forefindes.

Pårørendes kontaktmuligheder til hjemmeplejen

Hvis man er pårørende til en borger, der får hjælp fra hjemmehjælp og hjemmesygeplejerske, kan der opstå situationer, hvor man - netop som pårørende - ønsker at kunne henvende sig til sygeplejersken.

Især har ønsket været fremført af pårørende til beboere i Ringparken.

Ønsker man at drøfte forskellige problemstillinger, forhøre sig om pågældendes helbredssituation eller andet, kan man - uanset hvor den pågældende borger er bosat - få kontakt med sygeplejersken.

I dagtimerne: Sygeplejerskerne kan træffes i telefontiden kl. 7.00 til 8.00
og kl. 13.30 til 14.30 på telefon 86 39 12 99, tryk 214.

I aften-/nattimerne: Ring til REKO - telefon 86 39 12 55.
Herefter kan der fås kontakt til den vagthavende sygeplejerske.

Rie Sørensen, Sundhedsafdelingen

Jon's el
Aut. el-installatør
Randersvej 11 . 8544 Mørke . Tlf. 86 37 70 65
Bugtrupvej 7 . 8560 Kolind . Tlf. 86 39 10 03

kolind revision & bogføring aps
Ronald Laursen · Aksel Jørgensen · Registrerede revisorer F.R.R.
Højsletvej 1 · 8560 Kolind · Telefon 86 39 18 44

EDC GRUPPEN
Ejendomsmæglerfirmaet
Nygaard
Slotsgade 6 . 8550 Ryomgård
Tlf. 86 39 53 00 . Fax 86 39 53 11

Advokatfirmaet
ZACHER & ANDERSEN
Kolind Midtpunkt 11 . 8560 Kolind
Tlf.86 39 28 11 . Fax 86 39 29 69

STATOIL
Bjarne W. Jensen
Tankbil 30 81 34 80
Privat: Skråvejen 1 . Ramten
8586 Ørum Djurs
Telefon 86 38 13 66

Hvidevareservice
Solvarme
Varmegenvinding
Ventilation
Bendt Dahl
Slotsgade 6
8550 Ryomgård
Tlf. 86 39 47 22
Biltlf. 30 86 89 22
Fax 86 39 50 22
Vi laver alt indenfor alternativ energi.

Frisk med det hele - også med prisen
SuperBrugsen
Marie Magdalene · Ryomgård . Tlf. 86 39 40 19

Landsbyen Pindstrup fra århundredskiftet

(fortsat fra nr.3)

Efter at vi havde set os lidt omkring - jo, der var skam en del at se på. Mange, der ligesom os var mødt op i samme ærinde, var allerede i fuld gang med at omdanne den fede muld til kostbart brænde til både komfur og kakkelovn for hele det kommende år. Da det for manges vedkommende var det eneste årlige møde og samvær, blev vi hilst velkommen med muntre tilråb og armbevægelser.

Ligeledes kunne vi på nogen afstand høre og se la Cours fabrikation i større stil, med ælteværker, dyndvogne, tipvogne, heste og arbejdere i fuld funktion.

Efter at have orienteret på vort lille område, jævnet liggeplads o.s.v. fordelte vi vore gøremål og startede foretagenet.

Hvordan det hele foregik, vil jeg ikke komme nærmere ind på, da de fleste af dette blads læsere nok ved, hvordan man "skar tørv" på gammeldags maner, så nu gik dagen med slid og slæb og stille pine ved det uvante arbejde i bagende sol - dog med ikke så få spise- og især drikkepauser, og ind imellem lidt tilråb og snak fra de nærmeste naboer.

Jeg som yngstemand på holdet måtte dog et par gange spæne efter drikkevand eller jages til købmanden efter skråtobak, bolcher og hvad, man havde glemt af det fornødne, men det var jo et lille afbræk i sliddet, ligesom jeg derved observerede lidt mere af de omkringliggende foretagener. På den nærliggende station var der gang i ladning af tørv i åbne jernbanevogne på sidesporet, ligesom der til højre langs banen var hestestalde, lagerskure, boliger m.m. Turen over banen til den store købmandshandel på hjørnet af hovedgaden og stationsvejen var også et syn værd.

Et par hestekøretøjer spærrede næsten indgangen til butikken, hvor der ved den lange disk en række - hovedsaglig kvinder og børn - blev ekspederet efter tur, så jeg måtte holde mig beskedent tilbage. Sådan en fremmed knægt måtte vige et par gange for meget travle og energiske madammer. Så da jeg kom tilbage, havde det jo varet for længe, men da det som regel var i en hvilepause, jeg blev jaget afsted, var det da mig, det gik ud over. Men en tjenestedreng var jo den, der skulle lystre de voksne - dengang.

Kl. ca. seks stoppede vi op og begav os på hjemturen, der forløb normalt, men udover kusken var der vist ingen, der ikke småsov det meste aftiden.

Efter hjemkomsten skulle krammet i stalden tilgodeses, ligesom vi skulle have lidt i skrutten, inden vi fandt tilsengs.

Dagen derpå blev så helliget dyrene og roemarken, inden vi næste dag igen tog turen til Pindstrup for at få fremstillet de "tusinder", som var målet for denne gang.

Det var altså mit første bekendtskab med Pindstrup og tørvemosen - lidet anende, at det senere skulle blive min faste bopæl.

Men da jeg nu var blevet så voksen, at jeg måtte se andre græsgange, forlod jeg de lokale områder en halv snes år for dog atter at vende tilbage, men derom i en senere artikel.

Fortsættes i næste nr. *Jens Sejer*

Midtdjurs-Berlin-Prag

Ja, nu venter bladets læsere - og vel især rejsedeltagerne på denne herlige og vellykkede tur, men her må jeg desværre forberede en skuffelse, da jeg på grund af - nå, ja, flere årsager - måske også lidt sløseri og dovenskab - ikke har taget mig sammen til at berette om denne dog så dejlige tur.

Jeg har så opfundet den undskyldning, at en sådan, hvis det hele skal med, ville blive for stor en mundfuld for dette nr. af bladet, og at en fortsættelse efter 3 mdr. ikke lige var sagen.

Jeg lover så at gemme hele referatet til næste nr., der så bliver midt i vinterens hjerte - så oplever vi jo det hele igen !!!

Da slige rejser i herligt samvær og rejsefællesskab jo nok kan beskrives, men dog helst skal opleves, vil jeg derfor henstille til de pensionister, som har kræfter dertil, at deltage, da mange af os i vore velmagtsdage ikke har haft lejlighed dertil. Det giver jo minder for livet.

Jeg vil derfor endnu en gang sige tak for den begivenhedsrige tur til arrangøren, Carl Clausen, samt til chauffør og rejseleder, Ebba og Jan, for deres store andel i turens vellykkede forløb, samt til alle deltagere for samvær og hjælpsomhed under alle former.

Med hilsen

J. Sejer

Hver stubbet mark, vi stirer på,
står brun og gul og gylden,
og røn står rød og slåen blå,
og purpursort står hylden.
Og georginer spraglet gror
blandt asters i vor have,
så rig er årets sidste flor:
oktobers offergave.
Alex Graff

Miljøvenligt
Billigt
FJERNVARME
fra PINDSTRUP VARMEVÆRK

NOVOPAN
NOVOPAN for fremtiden!
NOVOPAN TRÆINDUSTRI A/S er en moderne spånpladeindustri, der fra fabrikkerne i Pindstrup og Glumsø leverer basismaterialet til den danske bygge-, møbel- og inventarindustri
Avanceret produktionsteknologi sikrer målfaste, miljørigtige spånplader af høj og ensartet kvalitet.
Pindstrup
DK-8550 Ryomgård
Tlf. 86 39 61 00
Telefax 86 39 64 00
NOVOPAN Ryomgård
A/S reg.-nr.: 22.284
Postgiro 4 04 82 88
NOVOPAN
NOVOPAN TRÆINDUSTRI A-S

OK RENGØRING
Alle former for rengøring
F.eks.: ★ *Tæpperens*
★ *Tagrenderensning*
★ *Vinduespolering*
Poppelvej 46 . Ryomgård
Telefon 86 39 58 58
Biltlf. 30 824 174

Auning Blomsterforretning
v/ Karen & Knud Rasmussen
Vestergade 4
☎ 86 48 31 45

PINDSTRUP CENTRET
8550 Ryomgård - tlf.86 39 61 11

Pindstrup
Frisk, billig og lige i nærheden
Dagli' Brugsen

Auning Begravelsesforretning
v/ Knud Rasmussen
Vestergade 4
☎ 86 48 31 45

Pindstrup Bageri
Pindstrup Bageri
Telefon 86 39 60 04
- Deres friske brødforbindelse

Træindustriforbundet
Pindstrup Afd.
Storegade 60 . Pindstrup
8550 Ryomgård

Frisøren for ham & hende
hos Hanne
Skovbrynet 53. Pindstrup
86 39 61 45

Solcenter
Salonen åben tirsdag - fredag 9.00-17.30, torsdag dog til 19, lørdag 8-12, mandag lukket.

Pindstrup Autoværksted
CAD
Mekaniker Henning Thomsen
Storegade 65, Pindstrup
Tlf. 86 39 64 30
CAD-mærket betyder godt håndværk

Til OPTIMISTENs læsere efteråret 1993

Aktiviteterne for pensionister og efterlønsmodtagere starter i september måned, og socialrådgiveren vil komme en gang månedlig i de i programmet nævnte aktiviteter.

Der er en gruppe af yngre pensionister med forskellige funktionshæmninger, der mødes på Jættegården hver 14. dag, og det har kørt hele året.

Næste gang er den 27.09.1993 klokken 14.00 på Jættegården.

Ideen er at gruppen selv skal finde på de aktiviteter, der skal foregå.

I løbet af efteråret vil vi starte skriveværksted, som en af gruppens medlemmer vil blive foregangskvinde for.

Der tales om dukketeater/mester jakel teater, hvor stykkerne skrives af gruppen, og der laves dukker samt selve teatret.

Optagelse af en lysbilledserie om alle kommunens aktiviteter, og mange andre gode forslag.

Næste møde i gruppen er den 27.09.1993, hvor vi tager på skovtur i Fjeld Skov. Socialrådgiveren deltager i gruppen.

Socialrådgiveren kommer gerne hjem til Dem, hvis De har problemer.
Det kan være sorg og krise, boligskift, økonomiske eller andre problemer.

Træffetid på telefon bedst mellem kl. 8.30 og 9.30 på tlf. 86 39 14 22 lokal 261.

Der skal aftales tid for hjemmebesøg.

Med venlig hilsen

Berthe Christensen
Socialrådgiver

Når du peger fingre af et andet menneske, vender 3 af dine fingre imod dig selv.

Det nytter ikke at kunne se sig selv, som andre ser os. Vi ville alligevel aldrig tro det. *James Thurber*

Vær glad, mens du lever, for du er længe død.

Den, der køber, hvad han ikke har råd til, må sælge, hvad han har brug for.

Masser af
GAVEARTIKLER
og BLOMSTER
Erik Simonsen
Gartner . 8581 Nimtofte
Tlf. 06 39 80 50

Deres Håndværksbager
NIMTOFTE BAGERI
v. Kurt Simonsen
Stationsvej 1
Telefon 86 39 80 87

Torvet 7
8581 Nimtofte
Tlf. 86 39 82 82

KÆRENDE SNEDKER & TØMRER
LEIF VESTERGAARD
KÆRENDE, 8581 NIMTOFTE
NYT KØKKEN?
RENOVERING?
TAGET - ER DET VIGTIGSTE
-Overhovedet
Tlf. 86 39 82 83
Biltlf. 30 86 02 83

Koed Landbutik
v. Birgith S. Jensen
Skalhøjvej 7 . 8560 Kolind
Telefon 86 39 11 22

DJURSLANDS PORCELÆN
v/Jonna Christiansen
Kolstrupvej 1 • 8581 Nimtofte
Tlf. 86 39 81 20
Gode gaveideer

Dagli' Brugsen
Nimtofte
Frisk, billig og lige i nærheden

Nimtofte
Maskinstation
v/brdr. Thorsen
Svenstrupvej 8 • 8581 Nimtofte
Tlf. 86 39 86 00

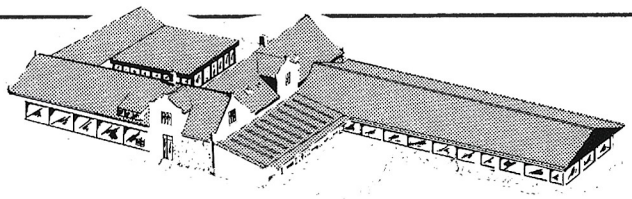

møbelringen
DJURS MØBLER
RAMTENVEJ 7 · 8581 NIMTOFTE
TLF. 86 39 81 77 · FAX 86 39 81 18
DM
har Djurslands STØRSTE møbeludstilling

Vi anbefaler os med
møder og familiefester
samt mad ud af huset
- ring venligst og forhør ...

Telefon 86 39 83 39

Med venlig hilsen
EMMA og
SIMON

STØT VORE ANNONCØRER - DE STØTTER OS

Midtdjurs Traktorlager
SØREN M. KLEMMENSEN
Tøstrupvej 50 . 8581 Nimtofte
Telefon 86 39 84 88

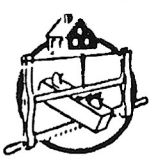

Alt i tømrer- og snedkerarbejde

Tømrermester
Kurt Eriksen
Stationsvej 32 - Nimtofte
Tlf. 86 39 84 68
Biltlf.: 30 81 24 68

MIDTDJURS KOMMUNE
BUGTRUPVEJ 31
8560 KOLIND
TLF. 86 39 14 22
FAX. 86 39 22 69
GIRO 6 01 86 45

ANSØGNING OM VARMETILSKUD 1994.

ANSØGER:_____ CPR:_____

ADRESSE:_____

ÆGTEFÆLLE/SAMLEVER:_____ CPR:_____

ØVRIGE PERSONER I HUSSTANDEN:_____

NAVN: _____

OPVARMNINGSFORM: EL____FJERNVARME:____OLIEFYR____ANDET____

VARMEUDGIFT: VEDLÆG DOKUMENTATION = SÅFREMT DOKUMENTATION IKKE MEDSENDES, VIL DERES ANSØGNING IKKE KUNNE BEHANDLES.

DOKUMENTATION FJERNVARME: Sidste afsluttede varmeregnskab.
- EL : Sidste årsopgørelse modtaget fra ARKE.
- OLIE : Kvitteringer vedr. de sidste 12 mdr.
- Andet : Kvitteringer for køb af f.eks. gas, træ, kul el. andet.

DATO:_____ANSØGERS UNDERSKRIFT:_____

Varmetilskud 1994

Inden den 31.december 1993 skal der søges om varmetilskud for 1994, idet nuværende bevillinger udløber med udgangen af 1993.
Alle pensionister, der har en personlig tillægsprocent større end 0, vil være berettiget , hvis varmeudgiften overstiger egenbetalingen på p.t. kr. 2.900,- for enlige og kr. 4.400,- for ægtepar.
Ved fremsendelse af ansøgningen **skal** der vedlægges dokumentation for varmeudgifterne.

Er De i tvivl om, hvorvidt De er berettiget til varmetillæg eller andet vedrørende ansøgningen, er De velkommen til at kontakte

Marna Obsen, lokal 231, eller Inge Slot, lokal 232
Pensionskontoret

Ansøgningsskema findes ovenfor.

Orientering om skattereformen

Folketinget har vedtaget en skattereform, der træder i kraft den 1.januar 1994.
Skattereformen vil give økonomisk lettelse til langt de fleste pensionister. Det sker, ved at **de almindelige skatteregler også kommer til at gælde for pensionister samtidig med, at de sociale pensioner forhøjes.**
Pensionister vil på den måde få samme skattemæssige vilkår, og hermed samme lettelser, som andre skatteydere.
Det har også været afgørende skattemæssigt at ligestille pensionisterne indbyrdes. Det sker ved, at personfradraget fremover er ens for alle, uanset indkomst og ægteskabelige forhold.
Fra 1.januar 1994 er personfradraget kr. 29.300,- for alle, der er 18 år og derover. Dette personfradrag gælder altså også for pensionister. **Nedsættelsen af personfradraget medfører, at pensionister fremover kommer til at betale skat.**

Forhøjelse af pensionerne
Nedsættelsen af personfradraget, så det svarer til andre skatteyderes fradrag, betyder ikke, at Deres pension efter skat bliver mindre. Det skyldes, at de sociale pensioner samtidig bliver forhøjet.
Se de nye takster på næste side.

Reelt enlige pensionister
Reelt enlige pensionister, eller pensionister der er omfattet af overgangsordningen, får **et særligt pensionstillæg på kr. 24.468,- i 1994.** Dette tillæg indtægtsreguleres ikke.
Reelt enlige er personer, som ikke er samlevende.
Det særlige pensionstillæg til reelt enlige pensionister skal kompensere for, at der ikke længere er et særligt forhøjet personfradrag for enlige pensionister
Ugifte, der bor sammen, har således ikke ret til det særlige tillæg til reelt enlige.
Ugifte anses kun for reelt enlige, hvis de ikke lever i et ægteskabslignende forhold.

Yderligere information
Hvis De har spørgspål om Deres sociale pension, boligstøtte eller skat, kan De altid rette henvendelse til Skattevæsenet eller Pensionskontoret.
Skattevæsenet holder åbent **lørdag den 9.oktober kl. 10.00 til 14.00,** hvor man kan hjælpe Dem med at regne Deres skat ud.- Samtidig vil vi være til stede fra Pensions- og Boligstøttekontoret, hvis De har spørgsmål om beregningen for 1994.

Med venlig hilsen
Marna Obsen Inge Slot

Statstilskud til energibesparende foranstaltninger i pensionisters boliger

Der er nu mulighed for pensionister, der modtager varmetillæg, at opnå tilskud (max. 25.000) til energibesparende foranstaltninger i egen bolig, leje- eller andelsbolig.

Tilskud ydes til f. eks. isoleringsarbejder af ydervægge, lofter, gulve, varmtvandsbeholder, etablering af fortsatsruder, termostatventiler eller andre foranstaltninger, som anbefales af en energikonsulent.

Ansøgning om tilskud skal sendes til Midtdjurs kommune, og arbejdet må ikke være påbegyndt, før tilsagnet er meddelt.

Du er velkommen til at ringe til Midtdjurs Kommune på telf. 86 39 24 22, lokal 204 for nærmere oplysninger.

Sociale pensioner (maximale)

pr. 1.juli 1993			pr. 1.januar 1994	
Samgifte	Enlige		Samgifte	Enlige
kr. mdl.	kr. mdl.	Folkepension el. almindelig førtidspension.	kr. mdl.	kr. mdl.
3.982,-	3.982,-	Grundbeløb.....	3.694,00	3.694,00
1.024,-	1.024,-	Pensionstillæg.....	1.623,00	1.623,00
		Særligt pensionstillæg.....		2.039,00
5.006,-	5.006,-	I alt	5.317,00	7.356,00
		Højeste førtidspension.		
3.982,-	3.982,-	Grundbeløb.....	3.694,00	3.694,00
1.024,-	1.024,-	Pensionstillæg.....	1.623,00	1.623,00
1.512,- x)	1.777,-	Invaliditetsbeløb.....	1.530,00 x)	1.798,00
1.860,- xx)	2.571,-	Erhvervsudygtighedsbeløb....	1.795,00 xx)	2.481,00
		Særligt pensionstillæg.....		2.039,00
8.378,-	9.354,-	I alt	8.642,00	11.635,00
		Mellemste førtidspension.		
3.982,-	3.982,-	Grundbeløb.....	3.694,00	3.694,00
1.024,-	1.024,-	Pensionstillæg.....	1.623,00	1.623,00
1.512,- x)	1.777,-	Invaliditetsbeløb.....	1.530,00 x)	1.798,00
		Særligt pensionstillæg.....		2.039,00
6.518,-	6.783,-	I alt	6.847,00	9.154,00
		Forhøjet almindelig førtids-pension.		
3.982,-	3.982,-	Grundbeløb.....	3.694,00	3.694,00
1.024,-	1.024,-	Pensionstillæg.....	1.623,00	1.623,00
927,-	927,-	Førtidsbeløb.....	938,00	938,00
		Særligt pensionstillæg.....		2.039,00
5.933,-	5.933,-	I alt	6.255,00	8.294,00

x) Kun hvis ægtefællen også opfylder betingelsene for at få invaliditetsbeløb.

xx) Kun hvis ægtefællen også opfylder betingelserne for at få erhvervsudygtighedsbeløb.

SuperBrugsen

Kolind

Frisk med det hele - også med prisen

Tlf. 86 39 19 22

Godt tilbud
til
PENSIONISTER

Vi kan tilbyde en særlig
Kløver-konto med høj rente

Kom indenfor og hør nærmere
- vi ordner alle de praktiske ting.

I Djurslands Bank lægge vi vægt på
en personlig betjening og rådgivning
af kunderne.

Prøv det
- De er velkommen

DJURSLANDS BANK A/S

- det bedste sted, når det gælder penge

HENRIK BRANDT-MADSEN ADVOKAT

MØDERET FOR LANDSRET

Nytorv 1 . 8400 **Ebeltoft** . Telefon 86 34 54 66
Hovedgade 49 A . 8410 **Rønde** . Telefon 86 37 30 77
Bredgade 13 . 8560 **Kolind** . Telefon 86 39 27 00

Vi har det,
DU STÅR
OG MANGLER....
VI SES I
KIOSK KOLIND 28
Bredgade 28 A - Kolind - Tlf. 86 39 22 30
Åbent alle ugens dage kl. 8.00 - 22.00

Murermester
OLE MADSEN
Vagtelvej 20 . Kolind
Telefon 86 39 11 05

Murermester
Aut. kloakmester
Tilsluttet Garantiordning
under H.O.
Henning Sørensen
Højsletvej 13 • 8560 Kolind
Tlf. 86 39 19 44
Biltlf. 30 86 74 44
Vi udfører alt i murer-arbejde

Din Håndværksbager
KOLIND BAGERI
KOLIND MIDTPUNKT
Bredgade 18 . Tlf. 86 39 10 24

LINSER
BRILLER
OPTIK
OPTIK

Værn om dit syn -
er det godt nok?

Se ind - Se godt ud
HUSK! ANSØGNINGEN s. 33

ZEISS
OPTIK
KOLIND
SPECIALOPTIK
Bredgade 16 . 8560 Kolind . Tlf. 86 39 10 18

Moderne
hårpleje
M/K
salonen
Bygmarken 75 . 8560 Kolind
86 39 19 55 . Mandag lukket

Kolind Cykellager
E. GOTFRED
Bredgade 15 - 8560 Kolind
☎ 86 39 10 20

Nye SYMASKINER
og alt i reparation

MIDTDJURS KOMMUNE
FÆLLESFORVALTNINGEN
BUGTRUPVEJ 31
8560 KOLIND.
TLF 86391422 GIRO 6018645 FAX 86392269

KOLIND, DEN

JOURN.NR.

SAGSBEH:

ANSØGNING OM PERSONLIGT TILLÆG:

Ansøger:

Navn: Cpr.

Adresse:

Ægtefælle/samlever:

Navn: Cpr.

Øvrige personer i husstanden:

Navn: Cpr.

Navn: Cpr.

Der søges om tilskud til: (vedlæg dokumentation)

Økonomiske oplysninger:

Såfremt selvangivelsens tal for det afsluttede indkomstår ikke kan danne grundlag for beregning skal følgende oplyses:

Indtægt:	**Kr. pr. år.**
Ansøger:	Kr. _____
Ægtefælle:	Kr. _____
Andre:	kr. _____
I alt:	Kr. _____

Formue:	Likvid formue	Formue i alt
Ansøger:	Kr. _____	Kr. _____
Ægtefælle:	Kr. _____	Kr. _____
Andre:	Kr. _____	Kr. _____

Dato: Underskrift:

Personkreds:

Kun pensionister er berettiget. Der skal altid søges om personligt tillæg.

Tildelingskriterier:
(Der gælder specielle regler for tildeling af varmetilskud)

Indkomst:

Personlige tillæg, der svarer til fuld ydelse, udbetales ved ekstraindtægter på henholdsvis kr.10.800 for enlige og kr.21.600 for ægtepar, idet tillægget vil være aftrappet fuldt ud ved ekstraindtægter på henholdsvis kr.40.700 for enlige og kr.81.500 for ægtepar.

Formue:

Likvid formue: Tilskud kan opnåes ved en likvid formue på indtil kr.15.000. Til likvid formue henregnes: kontanter, bankindestående (pr.31/12 minus kr. 6.000 for enlige og kr.10.000 for ægtepar) samt kursværdi af pantebreve og obligationer m.v. (Medicinkort: Formue på indtil kr.30.000).

Ikke-likvid formue: Herudover kan der bortses fra formue bundet i eget hus. Formue bundet på anden vis kan der i alnindelighed ikke bortses fra.

Eksempler på emner, der kan ydes personligt tillæg til:

Briller hvert 2.år.
Medicinkort.
Tandproteser hvert 2.år.
Tandbehandling.
Fysioterapi, maximalt 20 behandlinger pr.år.
Varmetilskud.
Fodpleje, maximalt 6 behandlinger pr.år.
Alternative behandlingsformer, maximalt kr.40,00 pr.behandling og maximalt 5 behandlinger pr.år.

Personligt tillæg - Ændring af tildelingskriterier m.v.

Fællesudvalget har den 10.august vedtaget følgende:
Personligt tillæg ydes kun efter ansøgning og når følgende kriterier er opfyldt:

Den personlige tillægsprocent skal være større end 0 (procenten fastsættes pr. 1.januar på grundlag af indkomst udover den sociale pension). Er pensionistens tillægsprocent mindre end 100, reduceres tillægget svarende til tillægsprocenten.

Den likvide formue må ikke overstige kr. 30.000,-. (Gælder ikke for varmetillæg).
Til likvid formue henregnes bankindestående, kursværdi af pantebreve, obligationer, aktier m.v., minus prioritetsgæld. Herudover kan der bortses fra formue bundet i eget hus.
Formue bundet på anden vis, f.eks. i sommerhus, kan der i almindelighed ikke bortses fra.

Til modtagere af højeste førtidspension ydes der kun personligt tillæg til medicinkort og varmetillæg. Bevilling af øvrige tillæg sker på baggrund af en konkret økonomisk/social trangsvurdering.

Personligt tillæg til f.eks. tandbehandling udbetales ikke, hvis tilskuddet er mindre end kr. 50,-.

Med venlig hilsen - Pensionsafdelingen

Sats & tryk

Freka

Vagtelvej 33 . 8560 Kolind

Tlf. 86 39 16 03

EJENDOMSRINGEN
. fordi flere kan mere

Boligbørsen - Kolind
v/N. P. Rasmussen . Tlf. 86 39 28 88
Kolind Midtpunkt 7 . 8560 Kolind

Støt vore annoncører og sponsorer
- de støtter os ...

KOLIND TAXI
v/ K.B. Jensen
Vesterågade 36 • 8560 Kolind
☎ 86 39 22 50

Vi lagerfører
alt i
HAVEREDSKABER - PLÆNEKLIPPERE - HÆKKLIPPERE
HAVEVANDERE - HAVESLANGER og meget mere

MF Massey Ferguson
J. Simonsen
APS . 8560 KOLIND . TLF. 86 39 12 88

DJURSLANDS DYREHANDEL
Drasbeksgade 9 . 8560 Kolind
Tlf. 86 39 29 09

FORENEDE DANSKE ZONETERAPEUTER FDZ 1963

IRMA KNUDSEN
exam. zoneterapeut
Højsletvej 29, 8560 Kolind
Telefonaft. kl. 8.30-9.30
på telefon 86 39 12 61

2tal
Midtdjurs Radio & TV
Bredgade 4 . Kolind . Tlf. 86 39 11 75

ADVOKATFIRMAET
JAN QVIST
KOLIND . TLF. 86 39 19 00
RYOMGÅRD . TLF. 86 39 47 00

BEGRAVELSER og BISÆTTELSER
ordnes på smukkeste måde
Alle aftaler kan træffes i Deres hjem
begravelsesforretning
SØREN RØNDE HANSEN
Ballevej 25 . Skarresø . 8550 Ryomgård
Tlf. 86 39 44 66 - svarer hele døgnet

Unibank
sammen er vi bedst
Bredgade 19 . 8560 Kolind
Telefon 86 39 10 99

Støt vore annoncører
og sponsorer!
- de støtter os

Postbesørget blad
57922
(8245 ARC)

Vagtlæge-ordningen

Vagtlægen har åbent kl. 16.00 - 08.00 på hverdage.

Vagtlægen har åbent døgnet rundt i week-endén

Ring på tlf. 86 20 10 22

Hvis der er optaget, høres en melodi i røret. Vent til der er forbindelse.

Du kommer til at tale med læge. Han vurderer, hvad der skal gøres enten - det kan klares i telefonen

eller - en vagtlæge kommer ud til den syge

eller - den syge skal tage til vagtlægekonsultationen. Det nærmeste sted er på Grenå Sygehus.

Kørsel til vagtlægekonsultationen skal den syge selv sørge for. Der gælder her den regel, at hvis den pågældende er for syg til at kunne transportere sig selv, kan kommunen dække udgiften til f.ex. en taxa.

Er situationen livstruende - og der ikke kan ventes på at få kontakt til vagtlægen på telefonen - drej 112

Her er en lille orientering om

den nye kørselsordning for handicappede i Århus Amt

Du kan optages i ordningen, hvis

* du er stærkt bevægelseshæmmet, bruger kørestol, krykkestokke, gangstativ eller lignende
* du ikke kan benytte offentlige transportmidler
* du har fast bopæl i Århus Amt
* dit handicap varer mere end 12 måneder

Det kan endvidere tilføjes, at ordningen er til fritidsformål og ikke til kørsel til behandling og arbejde.
Der køres med taxaer og liftbusser.
Ved længere rejser vil tog og rutebiler med lift eventuelt blive anvendt som en del af transporten.
Ordningen kan benyttes i hele Århus Amt samt nabo-amter (Vejle, Ringkøbing, Viborg og Nordjylland).
Man har ret til at foretage 1o4 enkeltture pr. År, dog kun 26 enkeltture, hvis man er ejer af en invalidevogn.
Som hovedregel kan siges, at der skal betales 25 kr. pr. kommune, der køres i.
Det vil f.eks. betyde, at det koster 75 kr. for en enkelttur til Århus.

Er du interesseret i at komme med i ordningen eller evt. bare høre nærmere om den, så skal du kontakte Sundhedsafdelingen

Jeg håber, at denne lille orientering kan være med til at hjælpe dig lidt på vej.
Venlig hilsen *Wagner Buchtrup*

Freka/Ryomgård Bogtryk
tlf. 86 39 16 03